Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

ROK XL. Lwów, dnia 25 stycznia 1936 r. NUMER 1.

TREŚĆ:

1.

Zmiana niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521.

Na podstawie art. 55 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i ustawy z dnia 6 listopada 1935 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 501) postanawiam, co następuje:

Art. 1.

W ustawie z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 20, poz. 160) wprowadza się zmiany[1]) nstępujące:

1) w art. 2: w ust. 3 wyrazy: „w razie ustąpienia z zajmowanego co najmniej przez rok stanowiska ministra" zastępuje się wyrazami: „w razie ustąpienia z zajmowanego co najmniej przez dwa lata stanowiska ministra", poczem w ustępie tym dodaje się jako zdanie trzecie przepis: „Warunek zajmowania stanowiska ministra co najmniej przez dwa lata uważać należy za spełniony, jeżeli suma wszystkich okresów przebytych kiedykolwiek na stanowisku ministra wynosi dwa lata";

w ust. 4 wyraz „rok" zastępuje się wyrazami: „dwa lata";

2) w art. 4 w ust. 1 po wyrazach: „podstępnie uzyskały" wstawia się wyrazy: „zaopatrzenie lub", po wyrazach zaś: „niniejszej ustawy" — wyrazy: „oraz osoby, które w byłych państwach zaborczych działały na szkodę interesów Narodu Polskiego";

3) w art. 7: w ust. 8 ostatniemu zdaniu nadaje się brzmienie następujące: „o ile ci funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi nie nabyli w służbie państwowej prawa do emerytury";

ustęp 10 otrzymuje brzmienie:

„Opłaty emerytalne, przewidziane w ustawie niniejszej, wyjąwszy ustępy 1—5 artykułu niniejszego, wynoszą 8% uposażenia służbowego, stanowiącego podstawę wymiaru uposasażenia emerytalnego w czasie uiszczania tej oplaty. Jeżeli funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy nie uiścił opłaty emerytalnej w czasie trwania czynnej służby, opłatę tę oblicza się od podstawy wymiaru uposażenia emerytalnego";

4) w art. 17 przepis ustępu 3 uchyla się, a w miejsce jego wstawia

---

[1]) Odnośne art. ustawy w brzmieniu dekretu podaje się niżej.

się przepis następujący: „Zmiany w stanie rodzinnym, które uzasadniają obniżenie uposażenia zawodowego wojskowego w służbie czynnej, zaszłe po przeniesieniu zawodowego wojskowego w stan spoczynku, pociągają za sobą ten sam skutek w stosunku do uposażenia emerytalnego. Obniżka ta obowiązuje od pierwszego dnia miesiąca następującego po zajściu zmiany w stanie rodzinnym";

5) artykuł 18 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 18. (1) Funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, którzy ostatnio przed przeniesieniem w stan spoczynku pełnili służbę na obszarze W. M. Gdańska, oraz pozostałym po nich rodzinom, Rada Ministrów władna jest przyznać na czas zamieszkiwania na tym obszarze dodatek do zaopatrzenia emerytalnego.

(2) Prawo do tego dodatku gaśnie od pierwszego dnia miesiąca następującego po przesiedleniu się emeryta lub pozostałej po nim rodziny do miejscowości, położonej poza obszarem W. M. Gdańska";

6) w art. 23: w ust. 1 w pkt. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „gdy emeryt został skazany prawomocnym wyrokiem na karę dodatkową utraty praw publicznych";

w ust. 2 po wyrazie: „alimentów" stawia się kropkę, zaś dalsze wyrazy skreśla się;

7) artykuł 30 otrzymuje brzmienie:

„Art. 30. Funkcjonarjusz państwowy, przeniesiony w stan spoczynku lub zwolniony ze służby na podstawie prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego, nabywa prawo do uposażenia emerytalnego tylko wówczas, gdy odpowiada warunkom przewidzianym w art. 9 ust. 1; przepisów art. 9 ust. 2 w tym przypadku nie stosuje się";

8) w art. 72 w ust. 1 przepis oznaczony lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) gdy wdowa, lub sierota została skazana prawomocnym wyrokiem na karę dodatkową utraty praw publicznych;

9) w art. 81: po ust. 1 wprowadza się jako ustępy 2, 3 i 4 przepisy następujące:

„(2) Służba wojskowa, pełniona w byłem państwie zaborczem z poboru, mobilizacji lub ochotniczo — bez względu na odmienne przepisy emerytalne danego państwa zaborczego — podlega wliczeniu do wysługi emerytalnej jedynie w przypadku, gdy pełniąca tę służbę osoba już w b. państwie zaborczem uzyskała charakter funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego, albo gdy po odbyciu służby wojskowej przeszła bezpośrednio do służby państwowej polskiej, cywilnej lub wojskowej, względnie do służby w jednej z formacyj wojskowych, uznanych przez Państwo Polskie.

(3) Za bezpośrednie przejście w rozumieniu ustępu poprzedzającego uważa się wstąpienie do służby państwowej polskiej, cywilnej lub wojskowej, albo do służby w formacji wojskowej, uznanej przez Państwo Polskie, przed upływem miesiąca od daty opuszczenia służby wojskowej w b. państwie zaborczem.

(4) W przypadkach zasługujących na uwzględnienie Minister Skarbu, na wniosek właściwej władzy naczelnej, może wyrazić zgodę na zaliczenie służby, nieodpowiadającej wskazanemu powyżej warunkowi bezpośredniego przejścia";

dotychczasowe ustępy 2, 3 i 4 stają się ustępami 5, 6 i 7;

10) w art. 85 kropkę na końcu zdania drugiego zastępuje się przecinkiem, dodając po nim wyrazy: „oraz nie podważa zasad policzalności służby wojskowej, wyrażonych w art. 81 ust. 2 i 3";

11) w art. 102 w ust. 1 skreśla się wyrazy: „i 20".

Art. 2.

(1) Przy obliczeniu wysokości uposażenia emerytalnego w myśl przepisów art. 19 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r., z czasu, podlegającego zaliczeniu do wysługi emerytalnej z tytułu służby w byłych państwach zaborczych (art. 81 i 84), uwzględnia się tylko trzy czwarte.

Przy obliczeniu, o którem mowa w ustępie poprzedzającym, uwzględnieniu podlegają jedynie okresy rzeczywistej służby, okresów zaś, doliczonych do wysługi emerytalnej z tytułu korzystniejszego liczenia, nie uwzględnia się; zastrzeżenie to nie dotyczy osób odznaczonych orderem wojskowym „Virtuti Militari" lub Krzyżem Niepodległości.

(3) Przepis ust. (1) stosuje się odpowiednio do okresów służby i pracy, zaliczalnych do wysługi emerytalnej na podstawie art. 97 lub art. 101 lit. b) ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r.

(4) Jeżeli przy obliczeniu, dokonanem z zachowaniem wskazań ust. (1) — (3) ilość lat służby, mająca stanowić podstawę do procentowego określenia wysokości uposażenia, wyniesie mniej niż lat 15, wysokość uposażenia emerytalnego określa się według zasad zdania drugiego ustępu pierwszego art. 19 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r.

Art. 3.

(1) Emeryci oraz wdowy i sieroty, którym zaopatrzenie emerytalne zostało przyznane przed wejściem w życie dekretu niniejszego, otrzymują to zaopatrzenie od dnia 1 kwietnia 1936 r. w wymiarze określonym przy uwzględnieniu przepisów art. 2 dekretu niniejszego.

(2) Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się odpowiednio do osób (emerytów, wdów, sierot), którym zostało przyznane zaopatrzenie emerytalne z doliczeniem do wysługi emerytalnej czasu służby państwowej zaborczej oraz pracy zawodowej na zasadzie ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466) oraz ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616).

(3) Przepisy ust. (1) nie dotyczą emerytów oraz wdów i sierot otrzymujących zaopatrzenie emerytalne na zasadzie art. 82, 95, 103 i 108 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r.

(4) Osoby wymienione w ustępie poprzedzającym otrzymują od dnia 1 kwietnia 1936 r. zaopatrzenie emerytalne zmniejszone o 10%.

(5) Przepisy ust. (1) i (4) nie dotyczą wdów i sierot, których zaopatrzenie nie przekracza: dla wdowy — kwoty 50 (pięćdziesiąt) złotych, dla sieroty zaś — kwoty 25 (dwadzieścia pięć) złotych miesięcznie.

(6) Jeżeliby po zastosowaniu przepisów ust. (1) i (4) do wdów i sierot, których zaopatrzenie przekracza wymienione powyżej normy, okazało się, że zaopatrzenie to miałoby wynosić mniej aniżeli 50 zł, lub też 25 zł, wdowa otrzymuje 50 zł, sierota zaś 25 zł.

Art. 4.

(1) Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, którzy przestali pełnić służbę w czasie trwania mocy obowiązującej ustaw z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466) i z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616), a których uprawnienia emerytalne nie były dotychczas rozpatrywane, jeżeli roszczą do Skrabu Państwa pretensje o uposażenie emerytalne z tytułu pełnionej służby, winni wnieść pisemne zgłoszenia swych roszczeń do 30 czerwca 1936 r.; niezgłoszenie uprawnień w tym terminie powoduje ich wygaśnięcie.

(2) W przypadku stwierdzenia, że zgłaszającemu przysługują uprawnienia emerytalne, uposażenie emerytalne będzie mu przyznane od pierwszego dnia miesiąca następującego po dacie zgłoszenia.

(3) Przepisy ustępów poprzedzających stosuje się odpowiednio do wdów i sierot po osobach, wymienionych w ust. (1).

Art. 5.

Moc obowiązującą art. 37 pkt. 6 (art. 50 ust. 7) ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. i wydanych na podstawie tego przepisu rozporządzeń rozciąga się na tych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, którzy przeniesieni zostali w stan spoczynku przed dniem 1 kwietnia 1932 r., tudzież na wdowy i sieroty po tych osobach.

Art. 6.

Przepisy art. 2 i 3 odnoszą się do prowizorycznych funkcjonarjuszów państwowych, o których mowa w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1934 r. o zaopatrzeniu emerytalnem prowizorycznych funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 64).

Art. 7.

Zmiany, przewidziane w art. 1 pkt. 4 i 5 dekretu niniejszego, stosuje się z dniem wejścia w życie dekretu również do osób przeniesionych w stan spoczynku po dniu 31 stycznia 1934 r. oraz do pozostałych po nich rodzin.

Art. 8.

(1) Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu oraz innym ministrom we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

(2) Upoważnia się Ministra Skarbu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu.

Art. 9.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia[1]).

Prezydent Rzeczypospolitej: (—) *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów: (—) *Marjan Zyndram-Kościałkowski.*

Minister Skarbu: (—) *E. Kwiatkowski.*

Art. 2 w brzmieniu p. 1 art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521).

Funkcjonarjuszami państwowymi w rozumieniu niniejszej ustawy są urzędnicy i niżsi funkcjonarjusze państwowi, funkcjonarjusze poczt, telegrafów i telefonów, oficerowie i szeregowi Straży Granicznej, oficerowie i szeregowi Policji Państwowej nauczyciele wszystkich szkół państwowych i publicznych, pozostający na etacie Państwa, tudzież sędziowie z wyjątkiem handlowych, prokuratorzy i asesorzy sądowi

---

[1]) 24 listopada 1935 r.

Emerytem w rozumieniu niniejszej ustawy odnośnie do zawodowych wojskowych jest zawodowy wojskowy, przeniesiony w stan spoczynku.

Uposażenie emerytalne ministrów reguluje osobna ustawa. Do czasu wejścia w życie tej ustawy ministrowie, którzy przed objęciem tego stanowiska pełnili służbę, jako stali funkcjonarjusze państwowi, względnie zawodowi wojskowi, lub pozostawali w stanie spoczynku, otrzymują w razie ustąpienia z zajmowanego co najmniej przez dwa lata stanowiska ministra i niepowołania z powrotem do czynnej służby państwowej lub wojskowej, o ile odpowiadają postanowieniom art. 9 ustawy, uposażenie emerytalne na podstawie niniejszej ustawy według ostatnio pobieranego uposażenia ministra (art. 17 ustawy). Warunek zajmowania stanowiska ministra co najmniej przez dwa lata uważać należy za spełniony, jeżeli suma wszystkich okresów przebytych kiedykolwiek na stanowisku ministra wynosi dwa lata.

Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, którzy zajmowali stanowisko ministra przez okres krótszy niż dwa lata, a pozatem odpowiadają warunkom, wyszczególnionym w ustępie poprzednim, otrzymują uposażenie emerytalne na podstawie niniejszej ustawy według uposażenia w służbie czynnej, ostatnio pobieranego przed objęciem stanowiska ministra.

Czas spędzony na stanowisku ministra liczy się do wysługi emerytalnej narówni ze służbą państwową.

Funkcjonarjuszowi państwowemu lub zawodowemu wojskowemu, mianowanemu ministrem w czasie piastowania mandatu poselskiego lub senatorskiego, albo wybranemu na posła lub senatora w czasie zajmowania stanowiska ministra, zalicza się do wysługi emerytalnej w razie zwolnienia ze stanowiska ministra przed wygaśnięciem mandatu poselskiego lub senatorskiego pozostały czas piastowania tego mandatu w przypadku, jeżeli w chwili zwolnienia ze stanowiska ministra funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy nie nabył zgodnie z ust. 3 prawa do uposażenia emerytalnego.

Uposażenie emerytalne zostanie w takim przypadku wymierzone dopiero po wygaśnięciu mandatu poselskiego lub senatorskiego i z zastrzeżeniem postanowień art. 9 ustawy.

Art. 4 w brzmieniu p. 2 art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. P. P. Nr. 85, poz. 521).

Osoby, które podstępnie uzyskały zaopatrzenie lub wyższy wymiar zaopatrzenia emerytalnego od przypadającego im na zasadzie niniejszej ustawy, oraz osoby, które w byłych państwach zaborczych działały na szkodę interesów Narodu Polskiego, mogą być pozbawione orzeczeniem dyscyplinarnem prawa do dalszego pobierania tego uposażenia, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej i obowiązku wynagrodzenia szkody wyrządzonej Skarbowi Państwa. Właściwość i tryb postępowania komisyj dyscyplinarnych określa rozporządzenie Rady Ministrów. Minister Skarbu jest uprawniony do natychmiastowego zawieszenia wypłaty całości lub części

uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej) do czasu uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

W razie pozbawienia osób, określonych w ust. 1 niniejszego artykułu, na mocy orzeczenia komisji dyscyplinarnej prawa do dalszego pobierania uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej) kwoty, których wypłata została przez Ministra Skarbu zawieszona, ulegają przelaniu na rzecz Skarbu Państwa.

W przypadku pozbawienia emeryta prawa do dalszego pobierania uposażenia emerytalnego właściwa władza naczelna może żonie i dzieciom takiego emeryta przyznać stały zasiłek, nieprzekraczający ich pensji wdowiej lub sierocej.

Kwoty, nienależnie pobrane przez emeryta (wdowę, sierotę), tytułem uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej), podlegają zwrotowi bez względu na to, czy miało miejsce świadome wprowadzenie władzy w błąd przez zainteresowaną osobę, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej.

Art. 7 w brzmieniu p. 3 ust. 1 dekretu Przezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz 521).

Na pokrycie świadczeń, przewidzianych w niniejszej ustawie na rzecz funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, mianowanych po dniu 31 stycznia 1934 r., tworzy się ze składek emerytalnych Państwowy Zakład Emerytalny. Składki emerytalne do Państwowego Zakładu Emerytalnego uiszcza Skarb Państwa, który pokrywa również ewentualny niedobór Państwowego Zakładu Emerytalnego i gwarantuje wypłatę wszystkich świadczeń, wynikających z niniejszej ustawy.

Państwowy Zakład Emerytalny jest instytucją prawa publicznego i posiada osobowość prawną. Państwowy Zakład Emerytalny jest wolny od wszelkich podatków państwowych i samorządowych; wszelkie akty prawne, zawierane przez Państwowy Zakład Emerytalny w wykonaniu postanowień niniejszej ustawy, są wolne od należności Skarbu Państwa i nie podlegają opłatom stemplowym. Państwowemu Zakładowi Emerytalnemu służy uwolnienie od opłat sądowych.

Rada Ministrów może rozszerzyć zakres działania Państwowego Zakładu Emerytalnego również na inne kategorje funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, niż wymienione w ust. 1, oraz na pracowników instytucyj, przedsiębiorstw i monopolów państwowych.

Rada Ministrów wyda statut Państwowego Zakładu Emerytalnego, określający w szczególności sposób powoływania i zakres kompetencyj poszczególnych organów, postępowanie przy ustalaniu i przynawaniu świadczeń, sposób wypłaty świadczeń, prawa i obowiązki pracowników Państwowego Zakładu Emerytalnego, sposób podpisywania dokumentów imieniem Państwowego Zakładu Emerytalnego, sposób publikacji rocznych sprawozdań i zamknięć rachunkowych oraz nadzór państwowy nad Państwowym Zakładem Emerytalnym.

Rozporządzenie Rady Ministrów określi również wysokość składki emerytalnej, sposób tworzenia i przeznaczenia funduszów na poszczególne świadczenia, przezna-

czenie uzyskanych nadwyżek, sposób lokaty funduszów, sposób rozrachowania Państwowego Zakładu Emerytalnego ze Skarbem Państwa i zaliczania do emerytury okresów służby, czy też pracy zawodowej, za które nie uiszczono składek emerytalnych do Państwowego Zakładu Emerytalnego, oraz unormuje sprawę przekazywania składek pomiędzy Państwowym Zakładem Emerytalnym a innemi instytucjami i Skarbem Państwa.

Upoważnia się Radę Ministrów do wydawania rozporządzeń normujących:

a) I. przekazywanie przez Skarb Państwa ośmioprocentowej składki, określonej w art. 120 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) właściwym zakładom ubezpieczeń pracowników umysłowych oraz właściwym instytucjom, przedsiębiorstwom lub zakładom, których pracownicy zgodnie z art. 5, p. 4 do 6 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na mocy tego rozporządzenia;

II. zaliczanie lat służby państwowej, pełnionej od dnia 1 stycznia 1928 r. do ubezpieczenia, unormowanego temże rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej, względnie do lat wysługi emerytalnej w wyżej wymienionych instytucjach, przedsiębiorstwach i zakładach tym funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, których stosunek służbowy został rozwiązany z przyczyn, uznanych w rozporządzeniu Rady Ministrów za powodujące zachowanie prawa do przekazania, wymienionej w p. I. ośmioprocentowej składki i pod warunkiem, że funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy nie nabył w służbie państwowej prawa do emerytury;

b) przekazywanie Skarbowi Państwa składek ubezpieczeniowych przez właściwe zakłady ubezpieczeń pracowników umysłowych, lub właściwe instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady, których pracownicy zgodnie z art. 5 p. 4 do 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na mocy tego rozporządzenia, za lata pracy umysłowej tych pracowników, którzy przeszli lub przejdą do stałej służby państwowej.

Za czas służby państwowej, począwszy od 1 kwietnia 1932 r. Skarb Państwa na mocy niniejszego postanowienia przekazywać będzie ośmioprocentową składkę, określoną w art. 120 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) właściwym zakładom ubezpieczeń pracowników umysłowych oraz właściwym instytucjom, przedsiębiorstwom i zakładom, których pracownicy zgodnie z art. 5 p. 4 do 6 powołanego rozporządzenia nie podlegają obowiązkwi ubezpieczenia.

Przekazywanie składek, o których mowa w ustępie poprzednim, będzie uskutecznione za wszystkich funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, którzy przejdą ze służby państwowej do zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia w zakładzie ubezpieczeń pracowników umysłowych na zasadzie powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. lub do służby w instytucjach, przedsiębiorstwach czy też zakładach, uzasadniających w myśl art. 5 p. 4 do 6 tegoż rozporządzenia zwolnienie z obowiązku ubezpieczenia, o ile

ci funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi nie nabyli w służbie państwowej prawa do emerytury.

Zakłady ubezpieczeń pracowników umysłowych oraz instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady zaliczą funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, za których Skarb Państwa winien przekazać składki ubezpieczeniowe, do miesięcy składkowych, względnie do wysługi emerytalnej w całości okres czasu, za który Skarb Państwa ma przekazać składki, niezależnie od obowiązujących w tej mierze odmiennych przepisów.

Opłaty emerytalne, przewidziane w ustawie niniejszej, wyjąwszy ustępy 1—5 artykułu niniejszego, wynoszą 8% uposażenia służbowego, stanowiącego podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego w czasie uiszczania tej opłaty. Jeżeli funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy nie uiścił opłaty emerytalnej w czasie trwania czynnej służby, opłatę tę oblicza się od podstawy wymiaru uposażenia emerytalnego.

Art. 17 w brzmieniu p. 4 art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521).

Podstawą wymiaru uposażenia emerytalnego funkcjonarjuszów państwowych jest uposażenie zasadnicze, otrzymywane ostatnio w służbie czynnej, bez dodatków.

Podstawą wymiaru uposażenia emerytalnego zawodowych wojskowych jest uposażenie w wymiarze dla zajmujących stanowiska służbowe poza stolicą, otrzymywane ostatnio w służbie czynnej, łącznie z dodatkiem wyrównawczym i innemi dodatkami, zaliczalnemi do uposażenia emerytalnego na zasadzie niniejszej ustawy.

Zmiany w stanie rodzinnym, które uzasadniają obniżenie uposażenia zawodowego wojskowego w służbie czynnej, zaszłe po przeniesieniu zawodowego wojskowego w stan spoczynku, pociągają za sobą ten sam skutek w stosunku do uposażenia emerytalnego. Obniżka ta obowiązuje od pierwszego dnia miesiąca następującego po zajściu zmiany w stanie rodzinnym.

Przy wymierzaniu uposażeń emerytalnych funkcjonarjuszom państwowym lub zawodowym wojskowym, pełniącym służbę na placówkach zagranicznych i terenie W. M. Gdańska, przyjmuje się za podstawę wymiaru uposażenie czynne, jakie pobieraliby, pełniąc służbę w kraju.

Art. 18 w brzmieniu p. 5 art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521).

(1) Funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, którzy ostatnio przed przeniesieniem w stan spoczynku pełnili służbę na obszarze W. M. Gdańska, oraz pozostałym po nich rodzinom, Rada Ministrów władna jest przyznać na czas zamieszkiwania na tym obszarze dodatek do zaopatrzenia emerytalnego.

(2) Prawo do tego dodatku gaśnie od pierwszego dnia miesiąca następującego

po przesiedleniu się emeryta lub pozostałej po nim rodziny do miejscowości, położonej poza obszarem W. M. Gdańska.

Art. 23 w brzmieniu p. 6 art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521).

Prawo do pobierania uposażenia emerytalnego gaśnie:

1) w razie śmierci emeryta;

2) gdy emeryt został skazany prawomocnym wyrokiem na karę dodatkową utraty praw publicznych. Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może jednak w tym przypadku przyznać żonie i dzieciom emeryta odpowiedni zasiłek na czas, przez który rodzina pozostawałaby bez środków do utrzymania. Zasiłek ten nie może przekraczać ustawowego zaopatrzenia wdowego, względne sierocego. Zawieszenie w wyroku sądowym wykonania kary pociąga za sobą utratę prawa do uposażenia emerytalnego tylko o ile emeryt został następnie skazany na odbycie zawieszonej kary; w tym przypadku utrata prawa do uposażenia emerytalnego następuje od pierwszego dnia miesiąca, następującego po uprawomocnieniu się ponownego skazania;

3) gdy emeryt wojskowy został orzeczeniem oficerskiego sądu honorowego prawomocnie skazany na wykluczenie z korpusu oficerskiego, za czyn popełniony przed wstąpieniem do wojska polskiego, a zwrócony przeciw interesom Narodu Polskiego.

Ponadto emeryt może zrzec się stale lub częściowo prawa do pobierania uposażenia emerytalnego, zrzeczenie to jednak nie może w niczem szkodzić prawom wdów i sierót do pensji wdowiej i sierocej, tudzież prawom osób uprawnionych do otrzymywania od emeryta alimentów.

Art. 30 w brzmieniu p. 7 art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521).

Funkcjonarjusz państwowy, przeniesiony w stan spoczynku lub zwolniony ze służby na podstawie prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego, nabywa prawo do uposażenia emerytalnego tylko wówczas, gdy odpowiada warunkom przewidzianym w art. 9 ust. 1; przepisów art. 9 ust. 2 w tym przypadku nie stosuje się.

Art. 72 w brzmieniu p. 8 art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521).

Prawo do pensji wdowiej, względnie sierocej, gaśnie:

a) w razie śmierci wdowy lub sieroty — z końcem tego miesiąca, w którym śmierć nastąpiła;

b) w razie ukończenia przez sierotę 18 roku życia, lub też wcześniejszego zawarcia związku małżeńskiego;

c) gdy wdowa lub sierota została skazana prawomocnym wyrokiem na karę dodatkową utraty praw publicznych.

Sierotom, odbywającym studja w zakładach naukowych, przyznaje się pensję sierocą z powyższemi zastrzeżeniami na każdy rok szkolny aż do ukończenia studjów, nie dłużej jednak, niż do ukończenia 24 roku życia.

W wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących, wypadkach może właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu zezwolić na dalsze pobieranie, względnie przy niezdolności do pracy na przyznanie pensji sierocej także po ukończeniu 18, względnie 24 roku życia.

Art. 81 w brzmieniu p. 9 art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521).

(1) Funkcjonarjuszom, którzy przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej, oraz zawodowym wojskowym, którzy przed wstąpieniem do wojska polskiego, pozostawali na służbie jednego z byłych państw zaborczych, jako też w służbie byłego Wydziału Krajowego Galicyjskiego, lub też którzy byli nauczycielami publicznych szkół ludowych lub wydziałowych i przechodzą w stan spoczynku ze służby państwowej polskiej, względnie ze służby w wojsku polskiem — wlicza się do wysługi emerytalnej pełną ilość lat służby w b. państwie zaborczem, podlegającą zaliczeniu według ustaw emerytalnych odnośnego państwa zaborczego, a względnie według ustaw krajowych galicyjskich, z zastrzeżeniem, że sposób zaliczania czasu tego do wysługi emerytalnej nie może być korzystniejszy, aniżeli w służbie państwowej polskiej, względnie w wojsku polskiem, na mocy niniejszej ustawy, tudzież lata służby państwowej polskiej. Czas piastowania mandatu poselskiego lub senatorskiego przed wejściem w życie niniejszej ustawy zalicza się przytem do emerytury.

(2) Służba wojskowa, pełniona w byłem państwie zaborczem z poboru, mobilizacji lub ochotniczo — bez względu na odmienne przepisy emerytalne danego państwa zaborczego — podlega wliczeniu do wysługi emerytalnej jedynie w przypadku, gdy pełniąca tę służbę osoba już w b. państwie zaborczem uzyskała charakter funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego, albo gdy po odbyciu służby wojskowej przeszła bezpośrednio do służby państwowej polskiej, cywilnej lub wojskowej, względnie do służby w jednej z formacyj wojskowych, uznanych przez Państwo Polskie.

(3) Za bezpośrednie przejście w rozumieniu ustępu poprzedzającego uważa się wstąpienie do służby państwowej polskiej, cywilnej lub wojskowej, albo do służby w formacji wojskowej, uznanej przez Państwo Polskie, przed upływem miesiąca od daty opuszczenia służby wojskowej w b. państwie zaborczem.

(4) W przypadkach zasługujących na uwzględnienie Minister Skarbu, na wniosek właściwej władzy naczelnej, może wyrazić zgodę na zaliczenie służby, nieodpowiadającej wskazanemu powyżej warunkowi bezpośredniego przejścia.

(5) Funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, którzy służyli

czynnie w czasie trwania mocy obowiązującej ustaw z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466) i z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616), a którzy przed wstąpieniem do służby państwowej, względnie wojskowej, pełnili służbę samorządową w Państwie Polskiem, zaliczalną do wysługi emerytalnej w myśl punktu d) art. 15 ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466), względnie punktu a) art. 12 ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616), zalicza się do wysługi emerytalnej czas tej służby samorządowej pod warunkami, określonemi w wymienionych ustawach.

(6) Końcowe daty służby w b. państwach zaborczych ustali rozporządzenie Rady Ministrów.

(7) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Ppublicznego zaliczy do wysługi emerytalnej lata udowodnionej pracy nauczycielskiej tym byłym zawodowym nauczycielom polskich szkół prywatnych w b. zaborze rosyjskim, którzy, posiadając odpowiednie kwalifikacje, wstąpili do służby państwowej polskiej w zawodzie nauczycielskim i pozostają na służbie w dniu 1 października 1923 r. i ze służby tej przechodzą w stan spoczynku, a to pod warunkiem, iż w ciągu pół roku, licząc od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, przedłożą Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wystarczające dowody swej pracy nauczycielskiej w wymiarze co najmniej 14 godzin tygodniowo.

Art. 85 w brzmieniu p. 10 art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521).

Przerwy w służbie (art. 10), zaszłe przed wejściem w życie niniejszej ustawy — nie stoją na przeszkodzie zaliczeniu poprzedniego czasu służby. Postanowienie to nie narusza jednak przepisów b. państw zaborczych o zaliczalności lat do wysługi emerytalnej z wyjątkiem przypadków, dotyczących zwolnienia ze służby z przyczyn natury politycznej, oraz nie podważa zasad policzalności służby wojskowej, wyrażanych w art. 81 ust. 2 i 3.

Art. 102 w brzmieniu p. 11 art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej (z dnia 22 listopada 1935 r. Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521).

Dotyczy wyłącznie zawodowych wojskowych — opuszczono.

Zarządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 3 grudnia 1935 r. L. D. I. 67869/Em/35 w sprawie wykonania Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. 85, poz. 521).[1])

Dnia 24 listopada 1935 r. wszedł w życie Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. o zmianie niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia

[1]) Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 106 z dnia 12 grudnia 1935 r. (BP. 26934/35).

emerytalnego funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521), który, poza szeregiem zmian i uzupełnień przepisów ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r., zawiera szereg samoistnych norm, dotyczących obliczania wysokości zaopatrzeń emerytalnych osób, które posiadają okresy zaliczalne do wysługi emerytalnej z tytułu służby w b. państwach zaborczych lub z tytułu zweryfikowanej służby i pracy zawodowej.

I. Najważniejsze zmiany i uzupełnienia przepisów ustawy emerytalnej.

1) Art. 1 pkt. 4 dekretu uchylił przepis art. 17 ust. 3 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r., uprawniający emerytowanych zawodowych wojskowych zamieszkałych w stolicy do otrzymywania 10% dodatku do uposażenia emerytalnego, przyczem zgodnie z art. 7 dekretu prawo do dalszego pobierania wspomnianego dodatku utraciły również osoby, którym był on przyznany przed wejściem w życie dekretu.

W związku z powyższem wypłatę omawianego dodatku należy osobom tym wstrzymać, poczynając od daty płatności pierwszej raty miesięcznej uposażenia emerytalnego po wejściu w życie dekretu t. j. od dnia 1 grudnia 1935 r.

2) Przepis wprowadzony do ustawy emerytalnej jako nowy ustęp 3 art. 17 dotyczy przypadków, gdy stan rodzinny zawodowego wojskowego, któremu przyznano uposażenie emerytalne w wymiarze dla utrzymującego rodzinę, uległ następnie zmianom. Omawiany przepis wprowadza zasadę, że uposażenie emerytalne zostaje obniżone do wymiaru należnego samotnemu, gdyż zmiany w stanie rodzinnym emeryta są tego rodzaju, że gdyby zaszły w służbie czynnej pociągnęłyby za sobą obniżkę poborów (np. śmierć żony, dojście dzieci do wieku prekluzyjnego). Jak widać z powyższego przy ocenie skutków zmian w stanie rodzinnym należy się kierować przepisami uposażeniowemi obowiązującemi w służbie czynnej czyli jak obecnie przepisami Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 664).

Ponieważ w myśl art. 7 dekretu przepis nowego ust. 3 art. 17 ustawy emerytalnej stosuje się z dniem wejścia w życie dekretu również do tych emerytowanych zawodowych wojskowych, którym wymierzono uposażenia emerytalne przy zastosowaniu art. 17 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującem od dnia 1 lutego 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 668), przeto na władze asygnujące spada obowiązek skontrolowania, czy emeryci tej kategorji mają obecnie prawo do otrzymywania uposażenia w przyznanej pierwotnie wysokości. W tym celu Izby Skarbowe zażądają od emerytów wojskowych, pobierających uposażenie w wymiarze dla utrzymujących rodzinę, przedstawienia danych co do obecnego ich stanu rodzinnego i w przypadku stwierdzenia, że emeryt, na skutek zaszłych w stanie rodzinnym zmian, prawo to utracił, zarządzą wstrzymanie wypłaty nienależnej przewyżki, to znaczy różnicy pomiędzy kwotą uposażenia dotychczasowego a kwotą uposażenia należnego emerytowi jako samotnemu. Potrącenia z tego tytułu mogą dotyczyć uposażenia emerytalnego,

przypadającego do wypłaty od dnia 1 grudnia 1935 r., przyczem Ministerstwo Skarbu upoważnia Izby do rozkładania potrącanych kwot na raty miesięczne możliwie najmniej uciążliwe dla osób zainteresowanych.

3) Zmianę doniosłej wagi stanowi przepis art. 1 pkt. 9 dekretu, wprowadzający nowe zasady policzalności do wysługi emerytalnej okresów służby wojskowej, pełnionej w armjach byłych państw zaborczych z poboru, mobilizacji lub ochotniczo. Przepis ten uniezależnia rozstrzyganie kwestji policzalności od przepisów emerytalnych byłych państw zaborczych i zezwala na zaliczenie wspomnianej służby do wysługi emerytalnej funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego tylko wówczas, gdy osoby te już w byłem państwie zaborczem uzyskały charakter funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego, albo — przy braku tych warunków — gdy przed upływem miesiąca od daty opuszczenia służby wojskowej zaborczej przeszły do służby państwowej polskiej cywilnej lub wojskowej, albo do służby w formacji wojskowej, uznanej przez Państwo Polskie. Zaliczenie służby wojskowej zaborczej w przypadkach zasługujących na wyjątkowe uwzględnienie, osobom nieodpowiadającym powyższym warunkom, pozostawione zostało swobodnemu uznaniu Ministra Skarbu.

Uzupełnieniem omawianych przepisów jest przepis art. 1 pkt. 10 dekretu, wprowadzający do art. 85 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. zastrzeżenie, że przewidziany w tym artykule wyjątek od zasady nieprzerwalności służby nie dotyczy przerw, zaszłych pomiędzy datą opuszczenia służby wojskowej w b. państwie zaborczem, a datą wstąpienia do służby państwowej polskiej.

Jak widać przepisy powyższe normują jedynie kwestję samej policzalności, nie rozstrzygając natomiast zagadnienia, w jakim stosunku pewne okresy powinny być do wysługi emerytalnej zaliczone, czyli innemi słowy przepisy te odpowiadają na pytanie, czy dany okres służby wojskowej zaborczej może być wogóle zaliczony do wysługi emerytalnej, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej odsyłają do przepisów emerytalnych byłych państw zaborczych, celem ustalenia, czy okres ten należy zaliczyć w wymiarze pojedyńczym, czy też korzystniej.

II. Obliczanie wysokości uposażenia emerytalnego.

Sposób obliczania wysokości uposażeń emerytalnych osób, na których wysługę emerytalną składają się między innemi okresy zaliczalne z tytułu służby w byłych państwach zaborczych oraz z tytułu zweryfikowanej służby i pracy zawodowej normuje art. 2 dekretu.

Przepis powyższy opiera się na rozróżnieniu zagadnienia policzalności pewnych okresów do wysługi emerytalnej od zagadnienia wpływu, jakie okresy te mają wywierać na wysokość uposażenia emerytalnego. Stojąc na stanowisku, że okresy służby zaborczej lub zweryfikowanej służby i pracy zawodowej podlegają zaliczeniu do wysługi emerytalnej na tych samych zasadach (oczywiście z wyjątkiem służby wojskowej zaborczej — o czem wyżej) i w tym samym stosunku co dotychczas i że w sposób niezmieniony wpływają na uzasadnienie roszczenia emerytalnego, dekret nakazuje

odmienne aniżeli dotychczas traktowanie wspomnianych okresów, gdy chodzi o moment obliczenia wysokości uposażenia emerytalnego. Sposób dokonania obliczenia wskazują poniższe przykłady:

Przykład I. Na wysługę emerytalną składają się okresy:

1) służba w Państwie Polskiem	10 lat
2) służba w b. państwie zaborczem	16 „
3) okres doliczony z art. 11 u. e.	10 „
Razem	36 lat

Jak widać zgodnie z art. 19 ustawy emerytalnej wysokość uposażenia emerytalnego powinna by wynieść 100%, względnie 92% (według normy z przed 1 lutego 1934 r.) podstawy wymiaru, jednak takiemu rozstrzygnięciu sprzeciwia się przepis art. 2 ust. 1 dekretu, który zezwala na uwzględnienie przy obliczeniu wysokości uposażenia jedynie $^{3}/_{4}$ z czasu zaliczalnego do wysługi emerytalnej z tytułu służby w b. państwie zaborczem. Przy uwzględnieniu zatem powyższego zastrzeżenia ilość lat służby, mająca stanowić podstawę do procentowego określenia wysokości uposażenia wyniesie:

1) służba w Pańswie Polskiem	10 lat
2) ze służby w b. państwie zaborczem $^{3}/_{4}$	12 „
3) okres doliczony z art. 11 u. e.	10 „
Razem	32 lata,

z czego wynika, że uposażenie emerytalne może być przyznane tylko w wysokości 91 %, względnie 83.6% według normy z przed 1 lutego 1934 r. podstawy wymiaru.

Przykład II. Na wysługę emerytalną składają się okresy:

1) służba w Państwie Polskiem	7 lat
2) służba w b. państwie zaborczem	12 „
3) okres doliczony z tytułu podwójnego liczenia służby wojskowej zaborczej w czasie wojny	2 „
Razem	21 lat

Ponieważ w myśl art. 2 ust. 1 i 2 dekretu przy obliczeniu wysokości uposażenia emerytalnego z powyższych okresów można uwzględnić jedynie $^{3}/_{4}$ z czasu zaliczalnego do wysługi emerytalnej z tytułu rzeczywistej służby w b. państwie zaborczem, okres zaś, zaliczalny z tytułu korzystniejszego liczenia służby wojskowej w czasie wojny, należy wogóle pominąć, przeto ilość lat, która będzie stanowić podstawę do określenia wysokości uposażenia emerytalnego spadnie w ten sposób do 16 i emeryt otrzyma uposażenie w wysokości, zamiast 68% (względnie 54.4%) tylko w wysokości 43% (względnie 42.4%) podstawy wymiaru.

Przykład III. Wysługa emerytalna wynosi ogółem lat 20, przyczem składają się na nią okresy: 8 lat służby państwowej polskiej, 4 lata służby w b. państwie zaborczem (art. 81) i 8 lat zweryfikowanej pracy zawodowej (art. 97). Przy zastosowaniu przepisów art. 2 ust. 1 i 3 dekretu, to znaczy przy uwzględnieniu ze służby zaborczej i z pracy zawodowej $^{3}/_{4}$, ilość lat, mająca stanowić podstawę do określenia wy-

sokości uposażenia emerytalnego, wyrazi się liczbą 17 i emerytura wyniesie zamiast 55% (względnie 52%) tylko 46% (względnie 44.8%) podstawy wymiaru.

P r z y k ł a d IV. Na wysługę emerytalną składają się okresy:

1) służba w Państwie Polskiem	5	lat
2) służba w b. państwie zaborczem	8	„
3) praca zawodowa	4	„
Razem	17	lat

Przy zastosowaniu przepisów art. 2 dekretu ilość lat, mająca stanowić podstawę do procentowego obliczenia wysokości uposażenia emerytalnego wynosić będzie:

1) służba w Państwie Polskiem	5	lat
2) ze służby w b. państwie zaborczem 3/4	6	„
3) z pracy zawodowej 3/4	3	„
Razem	14	lat

Ponieważ jak widać ilość lat spadła w tym przypadku poniżej 15, przeto wysokość uposażenia emerytalnego należy określić zgodnie z przepisem art. 2 ust. 4 dekretu, to znaczy na 38% podstawy wymiaru.

Jakkolwiek przepisy dekretu nie zezwalają zasadniczo na uwzględnienie przy obliczaniu wysokości uposażenia emerytalnego okresów, zaliczalnych do wysługi emerytalnej z tytułu korzystniejszego liczenia (Przykład II), to jednak czynią od tej zasady wyjątek dla osób odznaczonych orderem wojskowym „Virtuti Militari" lub „Krzyżem Niepodległości". W przypadkach więc, gdy osoba zainteresowana udowodni, że posiada któreś z wymienionych odznaczeń, okresy powyższe powinny być przyjęte do obliczenia w myśl ogólnej zasady (art. 2 ust. 1 dekretu), to znaczy w 3/4 ilości czasu, zaliczalnego z tego tytułu do wysługi emerytalnej.

Jeżeli w rezultacie obliczenia, dokonanego z zachowaniem przepisów art. 2 dekretu, wypadnie ułamek roku należy stosować odpowiednio zasadę wyrażoną w art. 16 ustawy emerytalnej.

Ministerstwo Skarbu zaznacza, że pod użytem w art. 2 ust. 1 dekretu określeniem „czas, podlegający zaliczeniu do wysługi emerytalnej z tytułu służby w byłych państwach zaborczych" rozumieć należy wszelką służbę, o której mowa w art. 81 ust. 1 obowiązującej ustawy emerytalnej, a więc zarówno służbę państwową zaborczą w ścisłem tego słowa znaczeniu, jak i służbę, pełnioną w b. Wydziale Krajowym Galicyjskim, lub też w charakterze nauczycieli publicznych szkół ludowych i wydziałowych, podlegającą zaliczeniu według ustaw emerytalnych odnośnego państwa zaborczego, względnie według ustaw krajowych galicyjskich. Pod określenie powyższe nie podpada natomiast praca nauczycielska w szkolnictwie polskiem prywatnem na terenie b. zaboru rosyjskiego, zaliczona do wysługi emerytalnej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na zasadzie art. 81 ust. 7 (dawniej ust. 4) ustawy emerytalnej.

Ponieważ w związku ze zmianą, jaka zaszła w sposobie obliczania wysokości zaopatrzeń emerytalnych osób, na których wysługę emerytalną składają się między

innemi okresy zaliczalne z tytułu służby w byłych państwach zaborczych i z tytułu zweryfikowanej służby i pracy zawodowej, zachodzi konieczność wprowadzenia pewnych modyfikacyj w używanych dotychczas formularzach dekretów i tabel pensyjnych. Ministerstwo Skarbu podaje odpowiednie wzory w załącznikach do niniejszego okólnika (Załącznik Nr. 1 i 2 oraz 6)[1].

III. Przerachowanie i zmniejszenie zaopatrzeń emerytalnych.

W myśl art. 3 dekretu emeryci oraz wdowy i sieroty, którym zaopatrzenie emerytalne zostało przyznane przed wejściem w życie dekretu, wyjąwszy osoby otrzymujące zaopatrzenie na zasadzie art. 82, 95, 103 i 108 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r., otrzymują to zaopatrzenie od 1 kwietnia 1936 r. w wymiarze, ustalonym przy uwzględnieniu przepisów art. 2 dekretu, przyczem jednak postanowienie to nie dotyczy wdów, których zaopatrzenie nie przekracza kwoty 50 złotych oraz sierot, których zaopatrzenie nie przekracza kwoty 25 złotych miesięcznie.

Z zachowaniem powyższych wyjątków okazuje się konieczność przerachowania zaopatrzenia wszystkich osób, którym przyznane zostało zaopatrzenie emerytalne z doliczeniem do wysługi emerytalnej czasu służby w byłych państwach zaborczych oraz zweryfikowanej służby i pracy zawodowej zarówno na zasadzie przepisów ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. jak i na zasadzie odpowiednich przepisów ustaw emerytalnych z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466) i z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616).

Przez emerytów, którym zaopatrzenie emerytalne zostało przyznane przed wejściem w życie dekretu, rozumieć należy również tych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, z którymi stosunek służbowy został rozwiązany przed tą datą, a którym powołane do tego władze z tych czy innych względów nie zdążyły wymierzyć zaopatrzenia przed wejściem w życie dekretu. Osobom takim należy wymierzyć zaopatrzenie w myśl przepisów obowiązujących w chwili rozwiązania stosunku służbowego, a następnie od 1 kwietnia 1936 r. zaopatrzenie to przerachować na ogólnych zasadach. Podobnie należy postępować z zaopatrzeniami wdów i sierót po funkcjonarjuszach i emerytach zmarłych przed wejściem w życie dekretu.

Obowiązek przerachowania, jeżeli chodzi o zaopatrzenia emerytalne cywilnych funkcjonarjuszów wszystkich działów administracji państwowej, pobierających zaopatrzenia na zasadzie ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. oraz pozostałych po tych funkcjonarjuszach wdów i sierót — zgodnie z art. 10 ustawy z 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239) — spoczywa na Ministerstwie Skarbu lub upoważnionych przez Ministra Skarbu władzach skarbowych II instancji, zaś jeżeli chodzi o zaopatrzenia wojskowe — na właściwych według art. 46 ustawy emerytalnej władzach wojskowych w porozumieniu z odnośną władzą skarbową. Ministerstwo Skarbu dokona przerachowania w tych sprawach, w których wymiar zaopatrzenia

---

[1]) Wzory wszystkich formularzy z wyjątkiem wzoru tabel pensyjnych w przedruku opuszczono.

emerytalnego dokonywany był bądź przez samo Ministerstwo, bądź przez którąkolwiek z cywilnych władz naczelnych, w pozostałych zaś przypadkach przerachowania dokonają Izby Skarbowe.

W związku z powyższem Ministerstwo zarządza, aby Izby Skarbowe przystąpiły bezzwłocznie do przeglądu posiadanych akt emerytalnych i — w razie stwierdzenia, że emeryt (wdowa, sierota) należy do kategorji osób, których zaopatrznie podlega przerachowaniu — aby wydały osobie zainteresowanej orzczenie według wzoru załączonego do niniejszego zarządzenia. (Załącznik 3 i 4).

W przypadku stwierdzenia na podstawie posiadanych akt, że dany emeryt (wdowa, sierota) nie podlega przerachowaniu, władze wskazane w art. 10 ustawy z 18 marca 1932 r. zawiadamiają o tem władze asygnujące. Czynności powyższe muszą być zakończone w terminie najpóźniej do dnia 1 marca 1936 r., ażeby władze asygnujące na podstawie przesłanych im odpisów orzeczeń wymiarowych oraz zawiadomień powyższych o nieprzerachowaniach mogły dokonać w kartach likwidacyjnych nowych przypisów i na dzień 1 kwietnia 1936 r. przekazać zaopatrzenia w wynikłej z przerachowania wysokości.

Na podstawie dokonanego przy tej sposobności ogólnego przeglądu i porównania kart likwidacyjnych z otrzymanemi od władz wymiarowych odpisami orzeczeń i powiadomieniami o niezastosowaniu norm o przerachowaniu, wladze asygnujące sporządzą wykazy osób, których zaopatrzenie nie zostało przerachowane i wykazy te prześlą władzom przeprowadzającym przerachowanie, celem skontrolowania, czy odnośne zaopatrzenie nie zostało przypadkowo przy przerachowaniu pominięte.

2) Zaopatrzenia emerytalne, otrzymywane na zasadzie art. 82, 95, 103 i 108 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r., które — jak wyżej powiedziano — nie podlegają przerachowanu, zostają zgodnie z art. 3 ust. 4 dekretu z dniem 1 kwietnia 1936 r. zmniejszone o 10%.

W związku z powyższem władze asygnujące, poczynając od tej daty, powinny przekazywać wspomniane zaopatrzenia w odpowiednio zmniejszonej wysokości, bacząc jednak, aby obniżka ta nie była zastosowana do pensyj wdowich, nieprzekraczających 50 złotych, oraz do pensyj sierocych, nieprzekraczających 25 złotych miesięcznie (art. 3 ust. 5 dekretu).

Przy sposobności Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że 10% dodatek, przewidziany w art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 czerwca 1934 r. o prawie wyboru zaopatrzenia emerytalnego i o dodatku do uposażenia emerytalnego (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 474) przysługuje wyłącznie emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, którzy przeszli w stan spoczynku ze służby państwowej polskiej i że wypłacanie tego dodatku emerytom byłych państw zaborczych nie znajduje uzasadnienia w przepisach wspomnianego rozporządzenia.

Z uwagi na to Ministerstwo zarządza niezwłoczne wstrzymanie wypłaty omawianego dodatku tym emerytom byłych państw zaborczych, którym był on dotychczas wypłacany.

IV. Przedawnienie roszczeń emerytalnych.

Art. 4 dekretu wprowadza termin prekluzyjny do zgłaszania roszczeń emerytalnych opartych na przepisach ustaw emerytalnych z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466) i z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616).

Przepis ten stanowi, że funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, którzy przestali pełnić służbę w czasie trwania mocy obowiązującej wspomnianych ustaw, tudzież wdowy i sieroty po tych osobach, których uprawnienia emerytalne nie były dotychczas rozpatrywane, a którzy chcą z przysługujących im uprawnień skorzystać, powinni wnieść pisemne zgłoszenia swych roszczeń do 30 czerwca 1936 r.; niezgłoszenie uprawnień w tym terminie powoduje ich wygaśnięcie.

Z brzmienia omawianego przepisu wynika, że merytorycznie mogą być rozpatrywane zgłoszenia tylko tych osób, którym powołane do tego władze nie wydały dotychczas odpowiednich orzeczeń, rozstrzygających ich uprawnienia emerytalne, przyczem zawartego w art. 4 dekretu zastrzeżenia nie należy jednak rozumieć w tym sensie, że nierozpatrzenie przez władzę przed wejściem w życie dekretu roszczeń poprzednio już zgłoszonych nakłada na osobę interesowaną obowiązek ponownego ich zgłaszania.

Osobom, zgłaszającym roszczenia po wejściu w życie dekretu, w przypadkach stwierdzenia, że posiadają one uprawnienia emerytalne, należy przyznawać zaopatrzenie emerytalne zgodnie z art. 4 ust. 2 dekretu, to jest od pierwszego dnia miesiąca następującego po dacie zgłoszenia.

Zarządzenia końcowe.

Wobec konieczności opracowania dokładnej statystyki zaopatrzeń emerytalnych, wypłacanych ze Skarbu Państwa, Ministerstwo Skarbu poleca, ażeby przy sposobności dokonywanego przerachowania i związanego z tem ogólnego przeglądu akt emerytalnych (cz. III okólnika) skarbowe władze wymiarowe wypełniły i nadesłały Ministerstwu najpóźniej do końca kwietnia 1936 r. formularze statystyczne według załączonego wzoru (załącznik Nr. 5).

Ponieważ gromadzony materjał statystyczny powinien objąć wszystkich bez wyjątku emerytów cywilnych i wojskowych, tudzież wdowy i sieroty po nich, przeto obowiązek wypełniania wspomnianych formularzy istnieje nietylko w sprawach, w których przerachowania dokonywać będą władze skarbowe, lecz również w sprawach nadsyłanych tym władzom do uzgodnienia przez władze wojskowe, oraz w sprawach, w których wymiar zaopatrzenia nie ulega przerachowaniu (emerytury zaborcze, pensje wdowie do 50 zł, pensje sieroce do 25 zł). Zarządzenie co do wypełniania omawianych formularzy statystycznych dotyczy odtąd również wszystkich nowych wymiarów zaopatrzeń emerytalnych. Zbierany w ten sposób materjał ma być przedstawiony Ministerstwu w okresach kwartalnych przy każdorazowem dołączeniu imiennego wykazu emerytów, wdów i sierót, których prawa do otrzymywania emerytury wygasły w ciągu poprzedzających trzech miesięcy z jakichkolwiekbądź przyczyn.

Dyrektor Departamentu: (—) *M. Węgrzynowski.*

. . . .
(Nazwa władzy wymiarowej)
Nr. . . .

Tabela pensyjna

do wymiaru uposażenia emerytalnego / pensji wdowiej / pensji sierocej
od dnia . . . . 193 . . r. począwszy.

1. Imię i nazwisko funkcjonarjusza
2. Data urodzenia funkcjonarjusza
3. Charakter i stanowisko służbowe
4. Dokładny adres
5. Imię żony i data ślubu

6. Uposażenie, pobierane ostatnio w służbie czynnej (ustalone w myśl art. 17 i 18 ustawy emerytalnej:
   a) płaca zasadnicza według grupy . . szczebel . . . . . punktów
   b) dodatek w myśl art. 18 . . . . "
   c) dodatek regulacyjny . . . "
   d) dodatek ekonomiczny na członków rodziny . . . "
   Wypłata tego uposażenia wstrzymano z dniem . . . . 19 . . r.

7.	Przeniesiony w stan spoczynku	z dniem	
		na podstawie jakiego postanowienia ustawy	

8. Wysługa emerytalna:

	lat	mies.	dni
a) służba w Państwie Polskiem od . 19 . r. do . 19 . r.			
b) czas doliczony w myśl art. 11 lub 12			
c) okresy, doliczone na podstawie art. 37:			
służba wojskowa . . . . od . 19 . r. do . 19 . r.			
studja wyższe . . . . . . od . 19 . r. do . 19 . r.			
służba przed przerwą . . . od . 19 . r. do . 19 . r.			
służba kontraktowa . . . od . 19 . r. do . 19 . r.			
w myśl art. p. 6 . . . . . od 19 . r. do . 19 . r.			
d) okresy z tytułu korzystniejszego li zenia służby w. od . 19 . r. do . 19 . r.			
e) służba w b. państwie zaborczem od . 19 . r. do . 19 . r.			
f) służba samorządowa lub praca zawodowa w myśl art. 97 lub 98 . . . . od 19 . r. do . 19 . r.			
g) okresy doliczone z tytułu podwojnego liczenia służby wojennej . . . . od 19 . r. do . 19 . r.			
h) . . . . od . 19 . r. do 19 . r.			
Razem . . .			

W związku z art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 521) przy doliczeniu w myśl art. 18 ust. em. z powyższej służby uwzględnia się:

w całości:

a) służba w Państwie Polskiem . . . . . . lat . . . miesięcy . . . dni
b) czas doliczony w myśl art. 11 i 12 . . lat . . . miesięcy . . . dni
c) okresy doliczone w myśl art. 37:
służba wojskowa , ... lat . . . miesięcy . . . dni
studja wyższe
służba przed przerwą
służba kontraktowa
w myśl artykułu 6
d) okresy z tytułu korzystniejszego liczenia służby w . . . .
w stosunku $^3/_4$:
e) służba w państwie zaborczem . . . . lat . . . miesięcy . . . dni
f) służba samorządowa lub praca zawodowa
w myśl art. 97, 98
g) okresy doliczone z tytułu podwójnego
liczenia służby wojennej i t. p.

Razem . . . lat . . . miesięcy . . . dni

A. Uposażenie emerytalne.

Za . . . . lat służby w wysokości . . . $^0/_0$

1. do płacy zasadniczej według grupy . szczebel . w ilości . punktów wynosi . punktów
2. od dodatku w myśl art. 18 ust. emerytalnej . „ . „ . „ „ . „

Razem . . . . punktów

(słowami) . . . .
a po odliczeniu . . . $^0/_0$ na podstawie orzeczenia dyscypl. . . .

Dodatki czasowe.

Za . . . . . lat służby w wysokości . . . $^0/_0$

3. regulacyjny . . . . . . w ilości . . . punktów wynosi . punktów
(słowami) . . . .
a po odliczeniu . . . $^0/_0$ na podstawie orzeczenia dyscypl. . . „
(słowami) . . . .
4. dodatek ekonomiczny na . w ilości . . . punktów wynosi . . „
(słowami) . . . .
a po odliczeniu . . . $^0/_0$ na podstawie orzeczenia dyscyp. . . „
(słowami) . . . .

B. Pensja wdowia.

W wysokości 50% uposażenia emerytalnego, względnie wysokości 50% uposażenia w służbie czynnej w myśl ust. 2 art. 61 ustawy emerytalnej.

1. od płacy zasadniczej i dodatku w myśl art. 18 ustawy emeryt.
   wynosi . . punktów
   (słowami) . . . .
2. od dodatku regulacyjnego . . . .
   (słowami) . . . .
   Imię i nazwisko wdowy . . . .
   Miejsce zamieszkania (dokładny adres) . . . .

C. Pensja sieroca.

Dla sierót:

. . . . . . , ur. . . . . . . 19 . . r. po koniec . , . . 19 . . r
. . . . , „ . . . . . . 19 . . r. „ „ . . . . 19 . . r.

po . . . . części pensji wdowiej, emerytury matki, obliczonej:

1. od płacy zasadniczej i dodatku w myśl art. 18 ust. emer. t. j. po . punktów dla każdej sieroty, razem . , , . punktów (słownie) . . . .
2. od dodatku regulacyjnego, t. j. . . . . punktów dla każdej sieroty. razem punktów . . . . punktów (słownie) . . . .

. . . . dnia . . . . 19 . . r.

Podpis:

Pieczęć

2.

Zaliczki na uposażenie funkcjonarjuszów państwowych prowizorycznych.

Zarządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 5 grudnia 1935 r. L. D. III. 17772/3/35.[1]

Z paragrafu 56 przepisów rachunkowo-kasowych dla władz i urzędów państwowych załącznik Nr. 1 do Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 9, poz. 178 z r. 1935 wynika, że w razie przeniesienia funkcjonarjusza państwowego w stan spoczynku, dotychczasowa jego władza przełożona sporządza na podstawie karty uposażenia wypis należności i długów i przesyła go tej

---

[1]) Podane do wiadomości i wykonania pismem Min. W. R. i O. P. z dnia 20 grudnia 1935 r. Nr. BP. 27534/35.

władzy, która przeniesionemu funkcjonarjuszowi będzie wypłacała zaopatrzenie, celem potrącania niespłaconych zaliczek na uposażenie.

Ponieważ obecnie część funkcjonarjuszy państwowych — mianowicie prowizoryczni oraz stali mianowani po dniu 1 lutego 1934 r. są uczestnikami Państwowego Zakładu Emerytalnego, który należy do kategorji przedsiębiorstw państwowych, a nie jest władzą i posiada odrębną osobowość prawną, omawiany tryb potrącania odnośnie do tych funkcjonarjuszów nie da się zastosować bez zasarzeżeń. Windykowanie pretensji z tytułu niespłaconej zaliczki na uposażenie z zaopatrzeń pobieranych z Państwowego Zakładu Emerytalnego nie może się odbywać w trybie bezpośredniego potrącenia jedynie na podstawie wypisu należności. a musi się opierać albo na tytule wykonawczym uzyskanym w drodze postępowania sądowego albo na zgodzie zobowiązanego.

Z przytoczonych wyżej okoliczności wynika, że w interesie obustronnym — Skarbu Państwa i zaliczkobiorcy — bardziej celowem byłoby wprowadzenie zasady, iż udzielenie zaliczki na uposażenie funkcjonarjuszowi państwowemu prowizorycznemu, względnie stałemu, mianowanemu po dniu 1 lutego 1934 r., czyni się zależne od złożenia przez proszącego o zaliczkę pisemnego oświadczenia, wyrażającego zgodę, by w razie przeniesienia go w stan spoczynku niespłacona ewentualnie część zaliczki potrąconą została z jego zaopatrzenia emerytalnego przez Państwowy Zakład Emerytalny.

W przeciwnym bowiem razie zachodziłaby konieczność wniesienia przeciw zaliczkobiorcy powództwa cywilnego pociągającego za sobą koszty procesowe.

Wspomniane oświadczenie w razie przeniesienia funkcjonarjusza w stan spoczynku przed spłaceniem zaliczki, władza przełożona przesłałaby Państwowemu Zakładowi Emerytalnemu wraz z wykazem należności i długów.

W związku z tem Ministerstwo Skarbu prosi, aby władze i urzędy państwowe zażądały dodatkowo tego rodzaju oświadczeń od tych funkcjonarjuszów — uczestników Państwowego Zakładu Emerytalnego, którzy uzyskali już zaliczki na uposażenie i dotychczas ich nie spłacili.

Podsekretarz Stanu: (—) *T. Grodyński.*

3.

Ankiety zlecane urzędom zagranicznym.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 109 z dnia 31 grudnia 1935 r. I. Pol. 4275/35.

Nr. O. 475/36. Ministerstwo Spraw Zagranicznych stwierdziło, że władze i instytucje krajowe zbyt często zwracają się do urzędów zagranicznych R. P. z prośbą o przeprowadzenie ankiet i zbieranie materjałów, nie pozostających w związku z bieżącą pracą podległych Ministerstwu Spraw Zagranicznych urzędów. Wnioski i żądania ankietowe władz i instytucyj krajowych częstokroć nie są należycie uzasadnione i uzgodnione z właściwemi władzami naczelnemi; niejednokrotnie już po zebraniu materjałów wychodzi na jaw, że bądź to znajdują się one już w dyspozycji resortów właściwych dla danego zagadnienia, bądź też okazują się zbyteczne. Ten stan rzeczy sprzeciwia się ekonomji pracy oraz powoduje przeciążenie urzędów zagranicznych.

Wobec powyższego zarządzam, aby:

1) wszystkie podległe mi władze, urzędy i instytucje ograniczyły do niezbędnego minimum wszelkie ankiety, t. j. zapytania skierowane przynajmniej do kilku urzędów zagranicznych w sprawach o charakterze specjalnego zainteresowania, wychodzących poza ramy bieżących informacyj i wymagających zebrania źródłowego materjału;

2) niezbędne ankiety były kierowane do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, które po stwierdzeniu ich konieczności będzie się zwracać do Ministerstwa Spraw Zagranicznych dla przesłania ich właściwym urzędom zagranicznym.

Minister: (–) *W. Swiętosławski.*

4.

Sporządzanie akt zdawczo-odbiorczych.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 2 z dnia 7 stycznia 1936 r. (I. R. 11182/35).

Nr. O. 475/36. Kuratorja Okręgów Szkolnych występują często z wnioskami o zezwolenie na odpisanie z ksiąg inwentarzowych i bibljoteczych szkół przedmiotów i książek zagubionych, za brak których nie można pociągnąć do odpowiedzialności osób, których pieczy zostały powierzone, gdyż przy zmianach personalnych nie były sporządzane akta zdawczo-odbiorcze.

W związku z powyższem Ministerstwo przypomina, że w razie zmiany osób, których pieczy powierzony był inwentarz zarówno zwykły jak i bibljoteczny, należy formować akta zdawczo-odbiorcze, w których ma być uwidoczniony stan faktyczny inwentarza w porównaniu z zapisami w księgach inwentarzowych. Ewentualne różnice między stanem faktycznym, a książkowym mają być w akcie zdawczo-odbiorczym uwidocznione. Egzemplarz aktu należy przechowywać w aktach szkoły (urzędu).

Naczelnik Wydziału: (—) *A. Nowak.*

5.

Obniżka czynszów w domach państwowych i przez Państwo wynajmowanych.

Okólnik Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 80 z dnia 7 grudnia 1935 r. Nr. B. Z. 17 — og — 6 [1])

Nr. O. 209/36. W związku z dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. w sprawie obniżenia komornego oraz zmiany ustawy o ochronie lokatorów (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 504) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu podaje poniżej wytyczne dla stosowania przepisów wymienionego dekretu w odniesieniu do budynków państwowych i przez Państwo wynajmowanych.

1) W myśl art. 1 wymienionego dekretu podlega obniżce w budynkach państwowych komorne za mieszkania i lokale podlegające działaniu ustawy o ochronie lokatorów, nie podlega natomiast obniżce komorne za mieszkania i lokale, wyłączone z pod działania ustawy o ochronie lokatorów (art. 3 pkt. 2 l) i m) cytowanego dekretu), mianowicie: a) za mieszkania złożone z 6-ciu pokoi i większe oraz mieszkania mniejsze, powstałe z przebudowy tych mieszkań, dokonanej po dniu 1 grudnia 1935 r.; b) za lokale przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych z wyjątkiem lokali zajętych przez przedsiębiorstwa, które w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym zostały zaliczone na rok 1935 do przedsiębiorstw przemysłowych VII i VIII kategorji lub przedsiębiorstw handlowych IV kategorji.

Obniżce podlega zarówno czynsz podstawowy w znaczeniu ustawy o ochronie lokatorów, jak i czynsz, pobierany według norm ustalonych § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U.

---

[1]) Podany do wiadomości pismem Urz. Woj. w Stanisławowie z dnia 17 grudnia 1935 r. Nr. K. B. 10/156/35 i pismem Urz. Woj. we Lwowie z dnia 27 grudnia 1935 r. L. K. B. 23/13 ex 1935 r.

R. P. Nr. 10, poz. 82), w wypadkach, gdy wysokość podstawowego komornego w zrozumieniu ustawy o ochronie lokatorów nie mogła być ustalona.

2) W myśl art. 2 dekretu w budynkach państwowych, względnie w ich częściach, nie podlegających działaniu ustawy o ochronie lokatorów, komorne obniża się dla wszystkich mieszkań niezależnie od ich wielkości (o 15 lub 10%), nie podlega natomiast obniżce komorne za lokale handlowe i przemysłowe.

Powyższe dotyczy również mieszkań w budynkach wynajmowanych przez Skarb Państwa, a należących do banków państwowych, związku samorządu terytorjalnego, zakładów ubezpieczeń społecznych oraz innych instytucyj prawa publicznego.

3) Obniżka czynszu nie dotyczy mieszkań i lokali w budynkach przez Skarb Państwa wynajmowanych, a niepodlegających działaniu ustawy o ochronie lokatorów, wzniesionych po terminach wyszczególnionych w art. 2, pkt. 1 lit. d) ustawy o ochronie lokatorów, z wyjątkiem wypadków, o których mowa wyżej w pkt. 2, ust. 2.

4) Również obniżka komornego niedotyczy mieszkań i lokali wyłączonych z pod działania ustawy o ochronie lokatorów na podstawie art. 3, pkt. 2, lit. l) i m) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r., znajdujących się w budynkach wynajmowanych przez Skarb Państwa, a podlegających działaniu ustawy o ochronie lokatorów.

5) Opłaty za mieszkania służbowe z reguły nie podlegają obniżce, jako niezależne od wartości odnośnych mieszkań z wyjątkiem wypadków, gdy normalny czynsz za mieszkanie służbowe, obliczony zgodnie z przepisami §§ 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. po zastosowaniu odpowiedniej obniżki w myśl zasad dekretu, byłby niższy od 15% uposażenia zasadniczego, zwiększonego o dodatek lokalny zajmującego mieszkanie.

Wszystkie wyżej wymienione obniżenia komornego obowiązują od dnia 1 grudnia r. b.

Podsekretarz Stanu: (—) *Korsak.*

6.

Opłaty stemplowe od pism w sprawie wyznaczenia funkcjonarjuszom państwowym mieszkań w budynkach państwowych.

(*Pismo Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lipca 1935 r. Nr. BZ. 22—6—11*)[1])

W sprawie opłat stemplowych od pism w przedmiocie wyznaczenia funkcjonarjuszom państwowym mieszkania w budynku państwowym Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 20 lutego 1934 r. L. D. V. 56599/5/33 ustaliło następującą wykładnię:

„Jeżeli funkcjonarjusz państwowy jest obowiązany mieszkać w budynku państwowym, to pismo władzy przełożonej, wskazujące funkcjonarjuszowi mieszkanie, nie stwierdza umowy, lecz zawiera jednostronne polecenie służbowe i wobec tego nie podlega opłacie stemplowej.

Jeżeli natomiast władza, rozporządzając mieszkaniem, znajdującem się w budynku państwowym, oddaje to mieszkanie do dyspozycji funkcjonarjuszowi państwowemu, który sam starał się o mieszkanie w budynku państwowym, nie będąc obowiązany zamieszkać właśnie w danym lokalu, a więc mając prawo zamieszkać gdziekolwiek, to dochodzi do skutku umowa najmu. Pismo, stwierdzające tę umowę, podlega opłacie, przewidzianej w art. 88 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z roku 1932 Nr. 41, poz. 413), mają zastosowanie postanowienia instrukcji z dnia 21 grudnia 1932 roku w sprawie opłat stemplowych od pism, wiążących się z umowami, zawieranemi przez urzędy państwowe oraz przez zakłady i przedsiębiorstwa państwowe (ogłoszonej w Nr. 21 Monitora Polskiego z 1933 r. oraz w Nr. 1 Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. z 1933 r.), w szczególności § 12 tej instrukcji. Podlega więc opłacie, o której mowa, w szczególności pismo, podpisane tylko przez władzę, którem władza ta, na prośbę funkcjonarjusza, wyznacza mu mieszkanie (art. 1, ust. 2, u. o. s.)".

Tekst powyższy został ogłoszony w Nr. 6 i 32 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu z r. 1934 jako wykładnie Nr. Nr. 400 i 419.

Jednocześnie pismem z dnia 20 lutego 1934 r. L. D. V. 56599/5/33 Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, co następuje:

„Z materjałów, posiadanych przez Ministerstwo Skarbu, wynika, że umowy, określone w ustępie drugim wykładni, zostają zawarte na czas nieoznaczony, wobec czego do pism stwierdzających te umowy ma zastosowanie punkt „e" art 10 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z r. 1932 Nr. 41, poz. 413). Należy więc za

---

[1]) Podane do wiadomości o stosowanie okólnikiem Min. W. R. i O. P. Nr. 107 z dnia 20 grudnia 1935 r. (BP 18911/35).

podstawę wymiaru opłaty stemplowej wziąć iloczyn z pomnożenia czynszu rocznego przez 5 (lub iloczyn z pomnożenia czynszu miesięcznego przez 60). Zasada powyższa ma zastosowanie również do pism, stwierdzających umowę najmu, sporządzonych przed dniem 18 maja 1932 r. (§ 196 rozporządzenia z dnia 10 października 1932 r., zawierającego przepisy wykonawcze do ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o oplatach stemplowych Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 842).

Co do sporządzonych już pism, stwierdzających umowy najmu, o jakich mowa: jeżeli organ urzędowy, oddający w najem, dotychczas nie wymierzył opłaty stemplowej (§ 4, pkt. 4 oraz §§ 5—8 instrukcji z 1932 r. powołanej w wykładni), to Ministerstwo Skarbu zezwoliło:

1) na zaniechanie wymiaru opłaty stemplowej, jeżeli umowa najmu została rozwiązana z dniem 31 marca 1934 r.,

2) jeżeli stosunek najmu trwa po dniu 31 marca 1934 r. — na dodatkowe wydanie decyzji w przedmiocie uiszczenia opłaty stemplowej ratami, zgodnie z § 12 powołanej instrukcji.

W razie załatwienia sprawy w sposób podany pod 2), należy od kwoty opłaty stemplowej, obliczonej od wymienionego wyżej iloczynu, potrącić kwotę, już uiszczoną tytułem opłaty stemplowej od danej umowy najmu na skutek nakazu płatniczego, sporządzonego przez urząd skarbowy“.

Opłata stemplowa za okres od dnia 31 marca 1934 r. powinna być zapłacona w połowie przez funkcjonarjusza państwowego, zajmującego mieszkanie, a w połowie przez Skarb Państwa, przyczem zgodnie z decyzją Ministerstwa Skarbu, wyrażoną w piśmie z dnia 7 listopada 1934 r. Nr. D. V. 36531/5/34 opłata stemplowa może być uiszczona przez odpowiednie uszczuplenie kwoty wpływającej do kasy państwowej tytułem komornego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje powyższe do wiadomości i zastosowania.

Jednocześnie podaje się do wiadomości odpis pisma okólnego Ministerstwa Skarbu za tą samą datą i liczbą, skierowanego do wszystkich Izb Skarbowych, Wydziału Skarbowego w Urzędzie Wojewódzkim Śląskim, Urzędów Opłat Stemplowych oraz tych Urzędów Skarbowych, którym poruczony jest wymiar opłat stemplowych[1]).

Za Dyrektora Departamentu: (—) *Inż. Sunderland:*
Naczelnik Wydziału.

[1]) Porównaj Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1935 r., str. 36, 241, 280.

7.

Uposażenie ze względu na posiadane studja.

Nr. BP. 52038/35. Ministerstwo uznało w konkretnym przypadku pismem z dnia 30 listopada 1935 r. Nr. BP. 20152/35 poświadczenie o ukończeniu w roku szkolnym 1927/28 Państwowego Studjum Geograficznego dla nauczycieli seminarjów nauczycielskich przy Instytucie Geograficznym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie za odpowiadające pod względem uposażenia § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781[1]).

8.

Przekazywanie nieruchomości państwowych będących w zarządzie przedsiębiorstw państwowych.

Pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 31 października 1935 r. L. D. III. 20202/1/34.

Nawiązując do okólnika z dnia 17 maja 1930 r. L. D. III. 1250/1/30 oraz z dnia 9 lutego 1931 r. L. D. III. 3577/1/30 Ministerstwo Skarbu stwierdza, że niektóre z wyłączonych z pod działania tych okólników przedsiębiorstw rozumieją to jako uprawnienie do swobodnego dysponowania objektami nieruchomemi przydzielonemi im do użytkowania. W szczególności zdarzają się wypadki, że bez porozumienia się i uzyskania zgody Ministerstwa Skarbu przedsiębiorstwa przekazują nieruchomości innym instytucjom państwowym lub sprzedają je, przyczem wpływy ze sprzedaży traktują jako dochód przedsiębiorstwa. W związku z tem Ministerstwo Skarbu zmuszone jest wyjaśnić, że objekty nieruchome, które zostały przydzielone przedsiębiorstwom winny być użyt-

---

[1]) Pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 20 lutego 1934 r. L. D. V. 56599/5/33.

Jeżeli Urząd Skarbowy wymierzył nakazem płatniczym opłatę stemplową od pisma, o jakim mowa w ustępie drugim wykładni wyżej przytoczonej (na mocy art. 33 punktu 3 u. o. s., a z powodu, że organ urzędowy, oddający w najem, nie zastosował postanowień i. s. u.), to ma na wniosek wymienionego organu urzędowego w księdze bierczej odpisać kwotę, która jeszcze zalega, jeżeli wymieniony organ urzędowy stwierdził w motywacji wniosku bądź, że umowa została rozwiązana przed dniem 1 kwietnia 1934 r., bądź, że została dodatkowo wydana decyzja w myśl § 12 i. s. u.

Urząd Skarbowy ma na żądanie organu urzędowego, oddającego w najem, podać mu kwotę, która została uiszczona na poczet wymierzonej nakazem płatniczym opłaty stemplowej od pisma, stwierdzającego umowę najmu.

Ze względu na wynikającą z powyższych zarządzeń możliwość umorzenia wymierzonych opłat stemplowych, o których mowa, należy kroki egzekucyjne, celem ściągnięcia tych opłat, wstrzymać do końca maja 1934 r.

kowane dla celów danego przedsiębiorstwa, a mogą być przekazywane lub sprzedawane tylko za uprzednią zgodą Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Wpływy ze sprzedaży lub za przekazanie nie są dochodem przedsiębiorstw, lecz dochodem Skarbu Państwa, dlatego też w każdym konkretnym wypadku Ministerstwo Skarbu ustali, jak ma być zarachowana cena sprzedaży, względnie czy przy przekazaniu ma zastosowanie zasada odpłatności i jak związana z tem odpłata ma być zarachowana.

Dyrektor Departamentu: (—) *Nowak.*

Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z 18 grudnia 1935 r.
Nr. I. R. 9738/35.

Nr. O. 28859/35. Zarządzenie Ministerstwa Skarbu przesyła się do wiadomości i stosowania w związku z okólnikiem Nr. I. R. 2319/31 z dnia 9 marca 1931 r.

Naczelnik Wydziału: (—) *A. Nowak.*

9.

Egzamina praktyczne kandydatów na stanowiska urzędników I, II i III kategorji w państwowej służbie cywilnej.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1935 r.

(*Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 592*).

Na podstawie art. 11 i 12 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) w brzmieniu nadanem rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 658) i z dnia 7 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 737) zarządza się, co następuje:

§ 1. Uprawnienia do zwalniania w wyjątkowych przypadkach od egzaminu praktycznego kandydatów na stanowiska urzędników I, II i III kategorji w państwowej służbie cywilnej, przysługujące Radzie Ministrów na wniosek właściwej władzy naczelnej, w myśl rozporządzeń Rady Ministrów, wydanych na podstawie art. 11 i 12 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, przekazuje się właściwym władzom naczelnym, z tem zastrzeżeniem, że zwolnienie od egzaminu kandydatów na stanowiska I i II kategorji wymaga zgody Prezesa Rady Ministrów.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz właściwym ministrom.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: (-) *Marjan Zyndran-Kościałkowski.*

10.

Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą.

Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 27 listopada 1935 r. Nr. I. Pol. 3286/35.

Nr. O. 30390/36[1]). Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą przystępuje — wzorem lat ubiegłych — do zorganizowania czwartej z rzędu powszechnej zbiórki pieniężnej na cele szkolnictwa polskiego zagranicą — w okresie od 15 stycznia do 15 lutego 1936 r.

Potrzeby tego szkolnictwa, — którego zadaniem jest organizowanie i pogłębianie świadomości narodowej wśród młodego pokolenia polskiego na obczyźnie — wzrastają w miarę postępującej współpracy i zbliżenia między Wychodźtwem i Ojczyzną, a akcja zbiórkowa Funduszu jest jedyną formą pomocy, jaką szerokie warstwy społeczeństwa polskiego szkolnictwu temu przynoszą.

Zbiórka będzie zorganizowana pod Wysokim Protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej za pośrednictwem powołanych w właściwej drodze — komitetów wojewódzkich i powiatowych, względnie miejskich i dotrze niewątpliwie do szerokich rzesz młodzieży szkolnej, która korzystając z dobrodziejstwa nauki w języku ojczystym, z pewnością odczuje i zrozumie najlepiej potrzeby szkolnictwa polskiego zagranicą.

Szczegółowe wskazania organizacyjne i materjały zbiórkowe prześle Komitet Wykonawczy bezpośrednio do komitetów wojewódzkich — dla szkól zaś do kuratorjów okręgów szkolnych.

Należy zachęcić pracowników szkolnych, aby wzięli czynny udział w organizowaniu i pracach komitetów, i nadać akcji zbiórkowej przedewszystkiem charakter wychowawczy. Zbiórka wśród młodzieży powinna być poprzedzona pogadankami, wyjaśniającemi trudne położenie szkoły polskiej i młodzieży na obczyźnie. Na terenie szkolnym zbiórka może być przeprowadzona jedynie z ścisłem zachowaniem postanowień okólników w sprawie składek w szkołach Nr. 31 z dnia 19 marca 1935 r. (I Pol. 663/35) i Nr. 87 z dnia 5 października 1935 r. (I Pol. 3368/35), z położeniem specjalnego nacisku na dobrowolność ofiar.

Kierownik Ministerstwa: (—) *K. Chyliński.*

---

[1]) Zarządzenia w sprawie zbiórki na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą wydane zostały okólnikiem z dnia 14 stycznia 1936 r. Nr. O. 30390/36, do którego dołączono również materjał zbiórkowo - propagandowy.

11.

Ulgi przejazdowe dla młodzieży szkolnej na P. L. L. „Lot“.

Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 1 grudnia 1935 r. Nr. I. Praw. 2540/269/35.

Nr. O. 30257/35. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia na podstawie pisma Zarządu Polskich Linij Lotniczych „Lot“ z dnia 22 listopada 1935 r. Nr. E. 660/11—26/13, że nowe legitymacje szkolne, ustalone okólnikiem Nr. 77 z dnia 6 września 1935 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 158) uprawniają do ulgowych przejazdów samolotami komunikacyjnemi P. L. L. „Lot“.

Na podstawie tych legitymacyj będą udzielane zniżki taryfowe, analogiczne do zniżek przyznanych urzędnikom państwowym R. P. i oficerom W. P.

Naczelnik Wydziału: (— (*Kazimierz Dubiel.*

12.

Organizacja gimnazjów państwowych.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 października 1935 r. (Nr. II. Pr. 6005/35).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11 z 1935 r., poz. 191).

Na podstawie art. 2, ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. W statucie gimnazjum państwowego, ogłoszonym jako załącznik do rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 października 1933 r. Nr. I Pr. 3776/33 o organizacji gimnazjów państwowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 13, poz. 184[1]) wprowadza się zmiany następujące:

a) W § 15 wyrazy: „Rok szkolny dzieli się na półrocze szkolne, obejmujące po dwa okresy szkolne, oraz na odpowiednie ferje“, zastępuje się wyrazami:

„Rok szkolny składa się z 2 półroczy nauki szkolnej oraz z feryj.

———————

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1933 r., str. 466.

Pierwsze półrocze obejmuje I okres szkolny. Drugie półrocze obejmuje okresy szkolne II i III";

b) W § 81 wyrazy: „pierwszym i trzecim" zastępuje się wyrazem: „drugim";

c) W § 82 skreśla się wyrazy: „są zarazem stopniami za pierwsze trzy okresy. Stopnie, ustalone z końcem okresu IV".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa: (—) *J. Chyliński.*

13.

Organizacja publicznych szkół powszechnych.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 października 1935 r (Nr. II. Pr. 6004/35).

(Dz. Urz, Min. W. R. i O. P. Nr. 11 z 1935 r., poz. 192).

Na podstawie art. 2, ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. W statucie publicznych szkół powszechnych siedmioletnich, ogłoszonym jako załącznik do rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 r. Nr. I Pr. 4053/33 o organizacji publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 14, poz. 194[1]), wprowadza się zmiany następujące:

a) ustęp 2 § 13 otrzymuje brzmienie następujące:

„Rok szkolny składa się z 2 półroczy nauki szkolnej oraz z feryj. Pierwsze półrocze obejmuje I okres szkolny. Drugie półrocze obejmuje okresy szkolne II i III";

b) W ust. 2 § 83 skreśla się wyrazy: „są zarazem stopniami za pierwsze trzy okresy, stopnie ustalone z końcem okresu czwartego";

c) W ust. 4 § 83 wyrazy: „pierwszym i trzecim" zastępuje się wyrazem „drugim".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa W. R. i O. P.: (—) *K. Chyliński.*

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1933 r., str. 498.

14.

Egzamin eksternów w zakresie programu szkoły średniej. ogólnokształcącej.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 1 z dnia 7 stycznia 1936 r. (II. S. 6331/35).

Nr. II. 476/36. W związku z zapytaniami zainteresowanych osób Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że egzaminy eksternów z kursu sześciu klas gimnazjum ośmioklasowego będą się odbywały do końca roku szkolnego 1937/38. Natomiast egzaminy eksternów z kursu czteroletniego gimnazjum rozpoczną się po ukończeniu roku szkolnego 1936/37, t. j. nie wcześniej, jak w jesieni 1937 r.

Dyrektor Departamentu: (—) *Dr. M. Mendys.*

15.

Kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 28 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 593).

Na podstawie art. 5—10, 12, 13, 17 i 19—21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 774), zmienionego art. 59 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych dzialach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976[1]), zarządzam, co następuje:

§ 1. Artykuły, wymienione w rozporządzeniu niniejszem bez określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 774).

Do art. 5 lit. a i art. 7 pkt. 1 lit. a.

§ 2. Za dyplom szkoły wyższej uważa się dyplom ukończenia studjów w szkole akademickiej lub w szkole wyższej nieakademickiej, prze-

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1932 r., str. 591 i z 1935 r., str. 4.

widzianej w art. 51 i 52 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389). Program tych studjów powinien obejmować dziedziny wiedzy, odpowiadające przedmiotom, których pragną nauczać osoby, ubiegające się o kwalifikacje.

Za świadectwo równoważne z dyplomem szkoły wyższej uważane jest świadectwo ukończenia nauki w szkole z kursem nauki trwającym nie krócej niż 3 lata, do której warunkiem przyjęcia jest ukończenie 8 klas szkoły średniej ogólno-kształcącej dawnego typu i uzyskanie świadectwa maturalnego, lub ukończenie odpowiedniego liceum według nowego ustroju szkolnictwa.

Do art. 5 lit. b, art. 6 lit. b, art. 12 pkt. 1 lit. b i pkt. 2 lit. b.

§ 3. Za praktykę zawodową nienauczycielską uważa się praktykę w jednym z działów życia gospodarczego, z którym mają bezpośredni związek przedmioty nauczania, obrane przez osobę ubiegającą się o kwalifikacje do nauczania w szkołach zawodowych. Praktyka powinna pogłębiać wiadomości i sprawności zawodowe w zakresie obranych przedmiotów nauczania.

Praktyka ta trwać powinna w wypadkach przewidzianych art. 5 lit. b — 2 lata, w art. 6 lit. b — 3 lata, w art. 12 pkt. 1 lit. b — 5 lat, w art. 12 pkt. 2 lit. b — 3 lata.

Do art. 5 lit. c, art. 6 lit. c, art. 7 pkt. 1 lit. c, art. 8 pkt. 1 lit. c, art. 12 pkt. 1 lit. c i pkt. 2 lit. c.

§ 4. 1. Kursy pedagogiczne organizowane są przez władze szkolne lub upoważnione przez nie instytucje.

Organizację i program nauczania na tych kursach ustalają osobne zarządzenia.

2. Praktyka pedagogiczna powinna obejmować przedmioty nauczania wchodzące w zakres kwalifikacyj, o które ubiega się kandydat; praktyka ta trwa co najmniej 2 lata z liczbą godzin zajęć tygodniowo nie mniejszą niż 6. O wyniku praktyki orzeka władza szkolna, której dana szkoła bezpośrednio podlega.

Do art. 6 lit. a, art. 8 pkt. 1 lit. a.

§ 5. Za świadectwo szkoły, równoważnej ze szkołą zawodową stopnia licealnego, uważane jest: a) świadectwo ukończenia szkoły zawodowej z kursem nauki trwającym nie krócej niż 2 lata, do której warunkiem przyjęcia jest ukończenie 6 klas ośmioletniego gimnazjum ogólnokształcącego lub posiadanie cenzusu równowartościowego, albo b) świadectwo ukończenia średniej szkoły zawodowej z kursem nauki trwającym nie krócej niż 4 lata, do której warunkiem przyjęcia jest ukończenie

co najmniej 7 oddziałów sześcio lub siedmioklasowej publicznej szkoły powszechnej lub posiadanie cenzusu równowartościowego.

Programy nauki tych szkół powinny obejmować dziedziny wiedzy, odpowiadające przedmiotom, których pragną nauczać osoby, ubiegające się o kwalifikacje.

Do art. 7 pkt. 2 lit. b, art. 8 pkt. 2 lit. b, art. 9 lit. b, art. 10 lit. b.

§ **6.** Kursy specjalne, wprowadzające w zagadnienia szkolnictwa zawodowego, organizowane są przez władze szkolne lub upoważnione przez nie instytucje.

Kursy te będą tworzone odrębnie dla następujących działów szkolnictwa zawodowego: dla szkolnictwa przemysłowego, handlowego, rolniczego i gospodarstwa domowego.

Organizację i program nauczania na tych kursach ustalają osobne zarządzenia.

Do art. 12 pkt. 1 lit. a.

§ **7.** Za świadectwo szkoły, równoważnej ze szkołą zawodową stopnia gimnazjalnego, uważane jest świadectwo ukończenia szkoły zawodowej z kursem nauki trwającym nie krócej niż 3 lata, do której warunkiem przyjęcia jest ukończenie co najmniej 4 oddziałów publicznej szkoły powszechnej, albo świadectwo wskazane pod lit. a. lub b. w § 5 niniejszego rozporządzenia.

Programy nauki tych szkół powinny obejmować praktyczną naukę odpowiedniego zawodu.

Do art. 12 pkt. 2 lit. a.

§ **8.** Za świadectwo szkoły, równoważnej ze szkołą mistrzów i szkołą nadzorców, uważane jest świadectwo ukończenia szkoły mistrzów (majstrów) lub szkoły nadzorców dawnego typu.

Programy nauki tych szkół powinny obejmować praktyczną naukę odpowiedniego zawodu.

Do art. 13.

§ **9.** 1. Do nauczania w charakterze nauczycieli w szkołach przysposobienia zawodowego, opartych o I szczebel programowy szkoły powszechnej, wymagane są kwalifikacje takie same jak dla szkół zawodowych niższych.

2. Do nauczania w charakterze nauczycieli w szkołach przysposobienia zawodowego, opartych o II i III szczebel programowy szkoły powszechnej, wymagane są kwalifikacje takie same jak dla szkół zawo-

dowych stopnia licealnego i gimnazjalnego z tem, że do nauczania mogą być dopuszczane osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia szkoły zawodowej stopnia co najmniej licealnego.

3. Do nauczania w charakterze nauczycieli w szkołach przysposobienia zawodowego, opartych o program gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego lub zawodowego, wymagane są kwalifikacje takie same jak dla szkół zawodowych stopnia licealnego i gimnazjalnego.

4. Do nauczania w charakterze instruktora w szkołach przysposobienia zawodowego wymagane są kwalifikacje takie same jak dla instruktorów w szkołach zawodowych typu zasadniczego oraz dokształcających.

Do art. 19.

§ 10. 1. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie, uzyskane na podstawie art. 5, 7 i 9, są wystarczające dla wszystkich dotychczasowych szkół zawodowych odpowiednich działów.

2. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie, uzyskane na podstawie art. 6, 8 i 10, są wystarczające dla dotychczasowych szkół zawodowych odpowiednich działów, z wyjątkiem szkół, do których warunkiem przyjęcia jest ukończenie co najmniej 6 klas ośmioletniego gimnazjum ogólno-kształcącego lub posiadanie cenzusu równowartościowego.

3. Kwalifikacje zawodowe instruktorskie, uzyskane na podstawie art. 12, są wystarczające dla wszystkich dotychczasowych szkół zawodowych odpowiednich działów.

Do art. 20.

§ 11. Nauczycielom i instruktorom, czynnym w dniu 26 października 1932 r., a nie posiadającym kwalifikacyj zawodowych, zezwala się na nauczanie do czasu wprowadzenia do szkół (kursów) zawodowych, w których są zatrudnieni, — zasad organizacji szkolnictwa, ustalonych w ustawie z dnia 11 marca 1932 r.

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa W. R. i O. P.: (—) *K. Chyliński.*

16.

Opłaty za dyplomy nauczycieli szkół zawodowych.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 110 z dnia 30 listopada 1935 r. (I. R. 9303/35).

Tytułem zwrotu wydatków, związanych ze sporządzaniem dyplomów dla nauczycieli, którym w myśl art. 16 rozporządzenia Prezydenta

Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 91 z r. 1932, poz. 774) zostaną przyznane tego rodzaju kwalifikacje, Ministerstwo ustala opłatę w wysokości 5 zł (pięć złotych) za dyplom oraz opłatę w wysokości 12 zł (dwanaście złotych) za duplikat dyplomu.

Powyższe opłaty winny osoby zainteresowane wpłacać za pośrednictwem P. K. O. na konto czekowe Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu Nr. 30.400, deklarując je na fundusz specjalny Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pod nazwą „Taksa administracyjna".

Wypełniając skarbowy blankiet nadawczy, który można otrzymać w kasach P. K. O. i w każdym urzędzie pocztowym, należy pisać w miejscu, przeznaczonem na wskazanie numeru konta i nazwy urzędu skarbowego, „Nr. 30.400" „Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu", w wierszu, przeznaczonym na określenie tytułu wpłaty — „opłata za dyplom nauczyciela szkół zawodowych", względnie „opłata za duplikat dyplomu nauczyciela szkół zawodowych", w wierszu, przeznaczonym na wskazanie urzędu, na rzecz którego należność przypada, — „Fundusz specjalny Ministerstwa W. R. i O. P. p. n. „Taksa administracyjna".

Prócz opłaty w kwocie 12 zł, ustalonej tytułem zwrotu wydatków związanych ze sporządzeniem duplikatu, zainteresowani uiszczają przy odbiorze duplikatu opłatę stemplową znaczkami w wysokości, przewidzianej w przepisach o opłatach stemplowych. Otrzymane znaczki kuratorja naklejają na wydanym duplikacie i kasują.

Równocześnie okólnik Nr. 36 z dnia 9 marca 1932 r. (I R. 2195/32 — Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 7[1]) anuluje się.

Kierownik Ministerstwa: (—) *K. Chyliński.*

17.

Czynsz za mieszkania nauczycieli szkół rolniczych.

Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 19 sierpnia 1935 r. Nr. III. 827/2/35.

Ministerstwo wyjaśnia, jak następuje:

1) Okólnik z dnia 10 grudnia 1934 r. Nr. 181/III. Rol. 4687/34 nie ustanawia opłat za mieszkania nauczycieli szkół rolniczych państwowych.

———————

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1932 r., str. 204.

2) Nauczyciele państwowych ludowych szkół rolniczych korzystają z bezpłatnych mieszkań w zabudowaniach szkolnych na mocy art. 6 ustawy z dnia 9 sierpnia 1920 r. o ludowych szkołach rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 398), rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 16 marca 1921 r. (Mon. Pol. Nr. 97), oraz w myśl okólnika Nr. 30 z dnia 13 marca 1935 r. (I. R. 3951/34).

Nauczyciele szkół średnich państwowych rolniczych otrzymują mieszkania w naturze odpłatnie na mocy art. 8 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), oraz §§ 3—4 rozporządzenia Rady Min. z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 82).

3) Okólnik z dnia 10 grudnia 1934 r. Nr. 181/III. Rol. 4687/34 normuje sposób zarachowania czynszów za mieszkania w zabudowaniach, należących do gospodarstw szkolnych, a wynajętych za opłatą np. pracownikom gospodarczym.

Naczelnik Wydziału: (—) *Inż. St. Wiśniewski.*

Pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 9 listopada 1934 r. Nr. D. III. 17746/2/34).[1]

Z uwagi na specjalny charakter gospodarki finansowej gospodarstw rolnych i ogrodowych państwowych szkół rolniczych Ministerstwo Skarbu wyraża zgodę, aby wpływy z wynajmu lokali w budynkach państwowych, znajdujących się na terenie tych gospodarstw były zarachowywane na ich dochód i użytkowane na ich potrzeby.

Ten sposób zarachowania Ministerstwo Skarbu ustala jedynie dla jednostek szkolnych, administracyjnych na zasadach smowystarczalności i na podstawie planów finansowo-gospodarczych, stanowiących załączniki do budżetu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Dyrektor Departamentu: (—) *Nowak.*

---

[1]) Podane do wiadomości okólnikiem Min. W. R. i O. P. Nr. 181 z dnia 10 grudnia 1934 r. (III Rol. 4687/34), wymienionym w p. 3 powyższego pisma Minist. W. R. i O. P. z dnia 19 sierpnia 1935 r.

18.

Ocena i używanie książek szkolnych i środków naukowych dla szkół zawodowych.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 29 października 1935 r. (Nr. III. TP. 3359/35).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11 z 1935 r., poz. 190).

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) i art. 1 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 343) oraz art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam, co następuje:

§ 1. Rozciągam na szkoły zawodowe przepisy rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 lutego 1934 r. o ocenie i używaniu książek szkolnych i środków naukowych dla szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących, liceów pedagogicznych, seminarjów i liceów dla wychowawczych przedszkoli (Dz. Urz. Min W. R. i O. P. Nr. 3, poz. 37) w brzmieniu rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 5 listopada 1934 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 141).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy, wydane w sprawach, unormowanych niniejszem rozporządzeniem.

Kierownik Ministerstwa: (—) *K. Chyliński.*

Ocena i używanie książek szkolnych i środków naukowych dla szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących, liceów pedagogicznych, seminarjów i liceów dla wychowawczych przedszkoli.

Rozp. Ministra W. R. i O. P. z dnia 16 lutego 1934 r. (Nr. I. Pr 462/34) w brzmieniu rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 5 listopada 1934 r. (Nr. I. Pr. 4294/34).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 3, poz. 37 i Nr. 9, poz. 141).

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) i art. 1 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr. 33,

poz. 343), oraz art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam, co następuje:

A. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

§ 1. Decyzje w sprawie kwalifikacyj książek szkolnych i środków naukowych, wydaje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu niniejszem użyto terminu „książka szkolna" („książki szkolne") bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć: podręczniki szkolne, książki pomocnicze dla uczniów i książki pomocnicze dla nauczycieli.

§ 3. „Podręcznikiem szkolnym" jest książka, niezbędna dla każdego ucznia określonej klasy do normalnej nauki szkolnej.

Książki pomocnicze dla uczniów dzielą się na dwie kategorje:

a) „książki pomocnicze uzupełniające podręcznik", są to książki potrzebne przy prowadzeniu nauki szkolnej i ułatwiające wykonanie programu, ale nie konieczne dla każdego ucznia, np. bardziej wyczerpujące lub bardziej specjalne źródło informacyj, dodatkowy zbiór ćwiczeń, zbiór ilustracyj i t. p.;

b) „książki pomocnicze do bibljotek uczniowskich" są to książki popularno-naukowe, użyteczne przy prowadzeniu nauki szkolnej.

„Książki pomocnicze dla nauczyciela" są to książki, które istotnie ułatwiają nauczycielowi wykonanie programu nauki, względnie realizację wytycznych wychowawczych, ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Środki naukowe dzielą się na dwie kategorje:

a) „środki naukowe dla szkoły" są to środki nabywane przez szkołę i służące do pracy uczniom i nauczycielom, a więc: tablice, mapy, przyrządy do ćwiczeń uczniowskich, narzędzia rękodzielnicze, aparaty demonstracyjne i t. d.;

b) „środki naukowe dla uczniów" są to środki, nabywane przez poszczególnych uczniów i służące im do pracy, a więc: mapy konturowe, zeszyty do ćwiczeń i t. d.

§ 4. Jako organ opinjodawczy w sprawach oceny książek szkolnych i środków naukowych powołuje się komisje ocen stałe lub doraźne; komisje te korzystają ze współpracy fachowych recenzentów jako czynnika doradczego.

Komisje ocen mogą być organizowane przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub przy władzach szkolnych drugiej instancji.

§ 5. Liczbę komisyj i zakres ich działania określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Każda stała komsja ocenia z reguły książki szkolne wszystkich kategoryj i środki naukowe z określonej dziedziny nauczania lub dla pewnego typu szkół, względnie dla pewnej grupy klas. Prócz komisyj stałych mogą być tworzone komisje doraźne do oceny niektórych typów wydawnictw, niektórych rodzajów środków naukowych i t. p.

§ 6. Komisje ocen składają się z fachowców, powołanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z reguły na okres trzyletni. Ilość członków

komisyj określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, który wyznacza z pośród ich członków przewodniczących oraz ich zastępców. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zwolnić z pełnienia obowiązków przewodniczącego, jego zastępcę lub członka komisji także przed upływem okresu, na który został powołany.

§ 7. Zadaniem komisji ocen jest:

a) opracowywanie wniosków w sprawie kwalifikacji książek szkolnych i środków naukowych, przekazanych jej do oceny;

b) wypowiadanie opinji w sprawach, dotyczących książek szkolnych i środków naukowych;

c) występowanie z inicjatywą w sprawach, dotyczących książek szkolnych i środków naukowych (wnioski w sprawie poddania ocenie wartościowych książek szkolnych i środków naukowych, znajdujących się w handlu, a nie przedstawionych do ceny; wnioski w sprawie postępowania przy ocenie; wnioski zmierzające do podniesienia poziomu książek szkolnych i środków naukowych i t. p.).

§ 8. Książki szkolne i środki naukowe, dostosowane do programów szkół państwowych i publicznych i zakwalifikowane dodatnio, ogłasza się corocznie w odpowiednich spisach.

§ 9. Autor lub wydawca (dyrektor, kierownik szkoły, zarząd towarzystwa utrzymującego więcej niż jedną szkołę tego samego typu), zgłaszający do oceny książkę szkolną lub środek naukowy, winien uiścić opłatę administracyjną w wysokości, ustalonej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 10. Przy ocenie podręczników szkolnych i książek pomocniczych, uzupełniających podręcznik, nie ujawnia się nazwisk autora i wydawcy (w szczególności ani recenzentom ani członkom komisyj); przy ocenie pozostałych kategoryj książek szkolnych oraz środków naukowych nazwiska autora i wydawcy mogą nie być ujawniane na życzenie zgłaszającego do oceny.

§ 11. Tryb i terminy zgłaszania do oceny książek szkolnych i środków naukowych, postępowanie komisyj ocen oraz terminy podawania do wiadomości decyzyj Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustala oddzielna instrukcja.

B. OCENA KSIĄŻEK SZKOLNYCH I ŚRODKÓW NAUKOWYCH.

I. Ocena książek szkolnych i środków naukowych, dostosowanych do programów szkół państwowych i publicznych.

Podręczniki szkolne.

§ 12. Kwalifikacji podręczników szkolnych dokonywa się na podstawie dwukrotnej oceny, a mianowicie: wstępnej oraz ostatecznej.

§ 13. Podręczniki szkolne ocenia się pod względem treści i formy po zbadaniu:

a) czy są dostosowane do obowiązującego programu i czy we właściwy sposób

realizują jego zasady, w szczególności czy są dostosowane do poziomu umysłowego młodzieży;

b) czy stoją na poziomie wiedzy współczesnej;

c) czy odpowiadają wymaganiom dydaktycznym;

d) czy i w jakim stopniu uwzględniają wymagania wychowawcze, zawarte w programie nauki, w szczególności wymagania wychowania w duchu obywatelsko-państwowym;

e) czy są poprawne pod względem językowym i stylistycznym;

f) czy co do barwy papieru i techniki graficznej odpowiadają wymaganiom higjeny;

g) czy pod względem zewnętrznym czynią zadość wymaganiom estetycznym;

h) czy projektowana cena w sprzedaży odpowiada normom, ustalonym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ **14.** (w brzmieniu § 1 rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 5 listopada 1934 r. (Nr. I. Pr. 4294/34). Komisje rozpatrują podręczniki szkolne w czasie, określonym w instrukcji.

Każdy rozpatrzony podręcznik komisja określa jako „nadający się" lub „nie nadający się" do użytku szkolnego.

Podręczniki, określone jako nadające się do użytku szkolnego, przedstawia Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przewodniczący komisji z wnioskiem o „dopuszczene ich do oceny ostatecznej", szeregując je według ich wartości, przedkładając zarazem protokóły obrad z wnioskami, oraz wykaz podręczników nienadających się do użytku szkolnego.

§ **15.** (w brzmieniu § 1 rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 5 listopada 1934 r. (Nr. I. Pr. 4294/34). Z pośród podręczników dla danej klasy i przedmiotu, uznanych przez komisję za nadające się do użytku szkolnego, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wybiera najlepsze i dopuszcza je do oceny ostatecznej.

O dopuszczeniu podręcznika do oceny ostatecznej zawiadamia się autora lub wydawcę, wskazując zmiany, których dokonanie jest koniecznym warunkiem dozwolenia podręcznika.

§ **16.** (w brzmieniu § 1 rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 5 listopada 1934 r. (Nr. I. Pr. 4294/34). Po wprowadzeniu w podręczniku wymaganych zmian winien autor (wydawca) w oznaczonym terminie przedstawić go ponownie do oceny ostatecznej w druku, w składzie nieprzełamanym, przyczem ilustracje winny być albo zawarte w składzie albo też załączone oddzielnie.

§ **17.** (w brzmieniu § 1 rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 5 listopada 1934 r. (Nr. I. Pr. 4294/34). Wydrukowane w składzie nieprzełamanym podręczniki szkolne, które zostały dopuszczone do oceny ostatecznej, poddaje się uzupełniającemu badaniu w komisjach, ze szczególnem zwróceniem uwagi na to, czy autor zastosował się do wymagań, podanych mu do wiadomości.

Na podstawie wyników uzupełniających badań komisji Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego kwalifikuje podręcznik jako „dozwolony“ do użytku szkolnego, w zasadzie na przeciąg pięciolecia, określonego dla danej klasy, lub jako „niedozwolony“. Okres ten będzie z reguły powiększany dla klas, w których obowiązują cykle programowe. W wyjątkowych wypadkach Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyznacza krótszy okres używania podręcznika dozwolonego.

§ 18. W okresie pięciolecia, na które została już dla danej klasy i przedmiotu dozwolona do użytku szkolnego pewna ilość podręczników, nie przyjmuje się w zasadzie do oceny nowych podręczników dla tej klasy i przedmiotu. W wyjątkowych wypadkach, przed rozpoczęciem lub też w okresie rozpoczętego już pięciolecia, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może ogłosić, że uważa za potrzebne zwiększyć ilość podręczników dla danej klasy i przedmiotu, podając równocześnie termin zgłoszenia do oceny nowych podręczników. O dozwoleniu nowych podręczników stanowi wówczas nietylko ich wartość porównawcza w danej serji, ale też ich zestawienie z podręcznikami już dozwolonemi poprzednio na pięciolecie; dozwolenie rozciąga się tylko do końca pięciolecia.

§ 19. Aż do chwili wygaśnięcia terminu dozwolenia nowe, niezmienione nakłady podręczników nie wymagają ponownego dozwolenia; nakłady zmienione wymagają ponownego dozwolenia. Nakładom zmienionym udzielać się będzie dozwolenia w okresie danego pięciolecia tylko w wyjątkowych wypadkach, o ile zmiany ograniczą się do nieznacznych i nie utrudniających korzystania również w dalszym ciągu z nakładu poprzedniego.

Książki pomocnicze dla uczniów.

Książki pomocnicze, uzupełniające podręcznik.

§ 20. Kwalifikacji książek pomocniczych, uzupełniających podręcznik, dokonywa się na podstawie dwukrotnej oceny, a mianowicie: wstępnej oraz ostatecznej.

§ 21. Książki pomocnicze tej kategorji ocenia się pod względem treści i formy po zbadaniu:

a) czy są istotnie potrzebne przy prowadzeniu nauki szkolnej, czy uzupełniają podręcznik i ułatwiają wykonanie programu;

b) czy w stosunku do książek tej kategorji, dozwolonych już do użytku szkolnego, wnoszą elementy nowe, lub co najmniej równowartościowe;

c) czy pozostają w ścisłym związku z obowiązującym programem i jego zasadami;

d) czy stoją na poziomie wiedzy współczesnej;

e) czy posiadają właściwą wartość dydaktyczną;

f) czy i w jakim stopniu uwzględniają wymagania wychowawcze;

g) czy są poprawne pod względem językowym i stylistycznym;

h) czy co do barwy papieru i techniki graficznej odpowiadają wymaganiom higjeny;

i) czy pod względem zewnętrznym czynią zadość wymaganiom estetycznym;

j) czy projektowana cena w sprzedaży nie jest wygórowana.

§ 22. (w brzmieniu § 1 rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 5 listopada 1934 r. (Nr. I. Pr. 4294/34). Przewodniczący komisji przedstawia Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wraz z odnośnemi protokółami: a) książki pomocnicze, uzupełniające podręcznik, ocenione przez komisję dodatnio, z wnioskiem o dopuszczenie ich do oceny ostatecznej, b) książki pomocnicze, uzupełniające podręcznik, ocenione przez komisję ujemnie z wnioskiem o niedopuszczenie do oceny ostatecznej

O dopuszczeniu do oceny ostatecznej zawiadamia się autora lub wydawcę wskazując, w miarę potrzeby, zmiany, których dokonanie jest koniecznym warunkiem dozwolenia książki.

Po wprowadzeniu w książce wymaganych zmian winien autor (wydawca) przedstawić ją ponownie do oceny ostatecznej w druku, w składzie nieprzełamanym, przyczem ilustracje winny być albo zawarte w składzie albo też załączone oddzielnie.

§ 23. (w brzmieniu § 1 rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 5 listopada 1934 r. (Nr. I. Pr. 4294/34). Wydrukowane w składzie nieprzełamanym książki pomocnicze, uzupełniające podręcznik, które zostały dopuszczone do oceny ostatecznej, poddaje się uzupełniającemu badaniu w komisjach, ze szczególnem zwróceniem uwagi na to, czy autor zastosował się do wymagań, podanych mu do wiadomości.

§ 24. Na podstawie wyników uzupełniających badań komisji Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego kwalifikuje książkę pomocniczą, uzupełniającą podręcznik, jako „dozwoloną" lub „niedozwoloną" do użytku szkolnego.

§ 25. W miarę potrzeby, nie wcześniej jednak, jak po upływie trzech lat od daty dozwolenia danej książki, przeprowadza się rewizję dozwolonych książek pomocniczych, uzupełniających podręcznik. Książka, która na skutek rewizji traci dozwolenie, będzie umieszczana na liście książek dozwolonych jeszcze przez następne dwa lata.

Nowe, niezmienione nakłady dozwolonych książek pomocniczych, uzupełniających podręcznik, nie wymagają ponownego dozwolenia, natomiast nakłady zmienione wymagają ponownego dozwolenia.

Książki pomocnicze do bibljotek uczniowskich.

§ 26. Kwalifikacji książek pmocniczych do bibljotek uczniowskich dokonywa się na podstawie oceny jednokrotnej, jeśli przedstawione zostały do oceny w druku, lub też dwukrotnej, jeśli przedstawione zostały w rękopisie.

§ 27. Książki pomocnicze do bibljotek uczniowskich ocenia się pod względem treści i formy po zbadaniu:

a) czy są użyteczne przy prowadzeniu nauki szkolnej, a więc czy omawiają tematy, łączące się z obowiązującym programem;

b) czy są dostępne umysłowości młodzieży, dla której są przeznaczone;

c) czy czynią zadość wymaganiom dydaktycznym i wychowawczym;

d) czy stoją na poziomie wiedzy współczesnej i rozszerzają horyzonty umysłowe młodzieży;

e) czy są poprawne pod względem językowym i stylistycznym;

f) czy co do barwy papieru i techniki graficznej odpowiadają wymaganiom higjeny;

g) czy pod względem zewnętrznym czynią zadość wymaganiom estetycznym;

h) czy projektowana cena w sprzedaży nie jest wygórowana.

Książki pomocnicze do bibljotek uczniowskich Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego kwalifikuje jako „dozwolone" lub „niedozwolone" do użytku szkolnego.

§ 28. (w brzmieniu § 1 rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 5 listopada 1934 r. (Nr. I. Pr. 4294/34). Przewodniczący komisji przedstawia Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wraz z protokółami: a) książki pomocnicze do bibljotek uczniowskich, ocenione przez komisję dodatnio, z wnioskiem o dopuszczenie do oceny ostatecznej, jeżeli przedstawione zostały w rękopisie, lub też z wnioskiem o uznanie ich za „dozwolone", jeżeli przedstawione zostały do oceny w druku, oraz b) książki pomocnicze do bibljotek uczniowskich, ocenione przez komisję ujemnie, z odpowiedniemi wnioskami.

Rękopisy, dopuszczone do oceny ostatecznej, winny być do niej przedstawione po wprowadzeniu ewentualnych zmian i po wydrukowaniu (w postaci ostatecznej lub w składzie nieprzełamanym).

§ 29. Postanowienia § 25 mają analogiczne zastosowanie do książek pomocniczych do bibljotek uczniowskich.

Książki pomocnicze dla nauczycieli.

§ 30. Książki pomocnicze dla nauczycieli ocenia się pod względem treści i formy po zbadaniu:

a) czy istotnie ułatwiają nauczycielowi wykonanie obowiązującego programu nauki, względnie realizację wytycznych wychowawczych, ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

b) czy stoją na poziomie wiedzy współczesnej;

c) czy są poprawne pod względem językowym i stylistycznym;

d) czy ich zewnętrzna szata wydawnicza odpowiada wymaganiom higjenicznym i estetycznym.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego kwalifikuje książki pomocnicze dla nauczycieli jako „zalecone".

§ 31. Postanowienia § 26, 28 i 29 mają analogiczne zastosowanie do książek pomocniczych dla nauczycieli.

Środki naukowe.

§ 32. Środki naukowe dla szkoły i środki naukowe dla uczniów są oceniane pod względem celowości i wykonania technicznego, po zbadaniu:

a) czy są istotnie potrzebne przy prowadzeniu nauki szkolnej;
b) czy pozostają w właściwym stosunku do obowiązującego programu;
c) czy stoją na poziomie wiedzy współczesnej;
d) czy posiadają właściwą wartość dydaktyczną;
e) czy umieszczone na nich napisy lub teksty są poprawne;
f) czy odpowiadają wymaganiom higjeny;
g) czy czynią zadość wymaganiom estetycznym;
h) czy projektowana cena w sprzedaży nie jest wygórowana.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego kwalifikuje środki naukowe jako „dozwolone" lub „niedozwolone" do użytku szkolnego.

§ 33. Postanowienia § 26, 28 i 29 mają analogiczne zastosowanie do środków naukowych.

II. Ocena książek szkolnych dla szkół prywatnych, stosujących programy odmienne od obowiązujących w szkołach państwowych i publicznych.

§ 34. Dyrektorzy (kierownicy) szkól prywatnych, stosujących programy odmienne od obowiązujących w szkołach państwowych i publicznych, a także zarządy towarzystw, utrzymujących więcej niż jedną szkołę tego samego typu, mogą przedstawiać do oceny książki szkolne, niedostosowane do programów szkół państwowych i publicznych.

Przy ocenie tych książek szkolnych stosuje się analogicznie:

a) dla podręczników szkolnych postanowienia § 20 do § 25 prócz § 24 z tem, że przy ocenie nie bierze się pod uwagę punktów a, b, c § 21;

b) dla książek pomocniczych dla uczniów postanowienia § 26 do § 29 prócz ustępu drugiego § 27 z tem, że przy ocenie nie bierze się pod uwagę punktu a. § 27;

c) dla książek pomocniczych dla nauczycieli postanowienia § 30 ustęp pierwszy i § 31 z tem, że przy ocenie nie bierze się pod uwagę stosunku do obowiązującego programu.

§ 35. Tego rodzaju podręczniki i książki pomocnicze dla uczniów Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego kwalifikuje jako „niedostosowane do programu szkoły państwowej (publicznej), dozwolone do użytku w szkole (łach) (nazwa szkoły lub grupy szkół)" lub jako „niedozwolone" do użytku szkolnego; książki pomocnicze dla nauczycieli jako „zalecone dla nauczycieli szkoły (szkół) (nazwa szkoły lub grupy szkół)".

Powyższe książki szkolne winny być po wydrukowaniu zaopatrzone w napis, podający dosłowne brzmienie kwalifikacji. Napis ten należy umieszczać na okładce pod tytułem.

C. UŻYWANIE W SZKOŁACH PODRĘCZNIKÓW SZKOLNYCH, KSIĄŻEK POMOCNICZYCH DLA UCZNIÓW ORAZ ŚRODKÓW NAUKOWYCH.

§ 36. W szkołach zarówno państwowych i publicznych, jak prywatnych mogą być używane tylko podręczniki i książki pomocnicze dla uczniów dozwolone przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Szkoły państwowe i publiczne oraz szkoły prywatne, stosujące programy szkół państwowych i publicznych, mogą używać tylko podręczników i książek pomocniczych dla uczniów, dostosowanych do tego programu.

W szkołach prywatnych, posiadających program odmienny niż szkoły państwowe i publiczne, można używać podręczników i książek pomocniczych dla uczniów, przeznaczonych dla szkół państwowych i publicznych, lub podręczników i książek pomocniczych dla uczniów, dozwolonych dla danej szkoły lub dla danej grupy szkół prywatnych.

§ 37. Szkoły winny używać tych środków naukowych dla szkoły, które są ogłoszone jako dozwolone w urzędowych spisach. Władze szkolne mogą jednak zezwalać również na użycie innych środków naukowych dla szkoły, nie umieszczonych w urzędowych spisach, o ile zostały dawniej nabyte lub też stanowią wyraz inicjatywy, wyprzedzającej urzędową ocenę, a nie stoją w sprzeczności z podstawowemi wymaganiami dydaktycznemi i wychowawczemi.

Środki naukowe, które szkoła sporządza we własnym zakresie, mogą być używane w tej szkole bez poddawania ich ocenie; dyrektor (kierownik) szkoły jest odpowiedzialny za to, czy środki te nie pozostają w sprzeczności z podstawowemi wymaganiami dydaktycznemi i wychowawczemi.

D. POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

§ 38. Podręczniki szkolne, przeznaczone dla tych klas szkół państwowych i publicznych, w których po raz pierwszy wprowadza się nowy program, będą dozwalane zasadniczo na okres trzyletni.

§ 39. W sprawie oceny podręczników szkolnych dla tych klas, w których obowiązuje dawny program szkół państwowych lub publicznych, stosuje się analogicznie postanowienia § 20 do §24 z tem, że przy ocenie nie bierze się pod uwagę punktu a. § 21.

Dozwolenie tych podręczników obejmuje okres nie dłuższy niż do końca roku szkolnego po wygaśnięciu dawnego programu w klasie szkół państwowych, względnie publicznych, w której mają być stosowane.

W terminie tym traci również ważność dozwolenie tych podręczników, które są niedostosowane do nowych programów szkół państwowych i publicznych, a które zostały ogłoszone w spisach, obowiązujących w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. W razie ukazania się w okresie, na który podręcznik został dozwolony, nowego zmienionego nakładu, należy go ponownie przedstawić do ceny.

§ 40. W miarę dozwalania do użytku szkolnego książek pomocniczych dla

uczniów, książek pomocniczych dla nauczycieli i środków naukowych, dostosowanych do nowych programów szkół państwowych i publicznych, usuwać się będzie ze spisów urzędowych książki szkolne tych kategoryj i środki naukowe, do tych programów niedostosowane.

Książki pomocnicze dla uczniów, usunięte ze spisów, mogą, o ile je szkoła posiada, pozostawać w bibljotekach uczniowskich; środki naukowe dla szkoły mogą być używane w dalszym ciągu aż do zużycia, środki naukowe dla uczniów, przez nich już nabyte, jeszcze przez trzy lata po wycofaniu ze spisów.

§ 41. Rozporządzenie niniejsze nie odnosi się do szkół państwowych i publicznych oraz prywatnych, uznanych za eksperymentalne.

§ 42. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 16 lutego 1934 r. Równocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy, wydane w sprawach, unormowanych niniejszem rozporządzeniem.

Minister W. R. i O. P.: (—) *J. Jędrzejewicz.*

Konkursy.

Konkursy na stanowiska kierowników publ. szkół powszechnych.

L. p.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny szkoły	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) szkoły	Nazwa im. ... szkoły	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
1	**Buczacz**	Trybuchowce	6 kl.	koed.	—	polski	3 ubik.	0·4 h	Konkurs -2gi
2	„	Przewłoka	6 „	„	—	ruski	3 „	156·41 a	
3	**Dobromil**	Rybotycze	3 „	„	—	polski	—	—	Konkurs 2-gi
4	**Drohobycz**	Borysław	7 „	„	im Słowackiego Nr. 8	pol. r.	3 ubik.	—	Pierwszeństwo mają z W. K. N.
5	„	Borysław	5 „	„	T. Szewczenki	ruski	4 „	2 mgi	Konkurs 4-ty
6	„	Opaka	5 „	„	—	pol.-r.	—	2 mg.	Konkurs 4-ty
7	„	Dobrohostów	5 „	„	—	„	3 „	1¾ mg.	Konkurs 6-ty
8	**Kopyczyńce**	Kluwińce	3 „	-	—	„	—	3196 a	

L. porz.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny szkoły	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) szkoły	Nazwa im. . . . . . . szkoły	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
9	**Kosów**	Kuty Stare	7 „	„	—	pol.-r.	2 ubik.	43 a	Konkurs 2-gi Pierwszeństwo z W. K. N.
10	**Lwów-m.**	Lwów	7 „	„	Kleparów Wł Jagiełły	polski	—	725 s	Konkurs 2-gi
11	**Mościska**	Pnikut	3 „	„	—	„	3 „	2 mg.	
12	**Rudki**	Szołomienice	3 „	„	—	pol.-r.	2 „	—	Konkurs 2-gi
13	**Rzeszów**	Kraczkowa	4 „	„	—	polski	3 „	—	Konkurs 2-gi
14	**Śniatyn**	Budyłów	2 „	„	—	ruski	3 „	2 mg.	
15	**Trembowla**	Janów	6 „	„	—	polski	—	—	Pierwszeństwo z W. K. N.

Podania o posady objęte powyższym konkursem należy wnosić drogą służbową w terminie do końca marca 1936 r.

Organizacja szkół.

Kursy zawodowe.

Nr. III. 27316/35. Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 24 października 1935 r. Nr. III. T. P. 2926/35 zorganizowało Roczny Kurs Galanterji przy Państwowej Szkole Zawodowej Żeńskiej we Lwowie.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego rozp. z dnia 25 listopada 1935 r. III. 28705/35 udzielił p. inż Jarosławowi Krzyżanowskiemu we Lwowie (ul. Blacharska 9, II. p.) zezwolenia na otwarcie i prowadzenie we Lwowie, przy ul. Głębokiej Nr. 3, prywatnych (niestałych) kursów kierowców samochodowych pod nazwą: Kursy Kierowców Samochodowych Inż. Jarosława Krzyżanowskiego we Lwowie.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego udzielił zezwolenia:
rozporządzeniem z dnia 23 grudnia 1935 r. Nr. III. 31141/35 p. Marji Sawkównie we Lwowie (ul. Piastów 5) na otwarcie i prowadzenie we

Lwowie, przy ul. Kurkowej 5, prywatnych, niestałych, 3 miesięcznych kursów kroju i szycia do użytku domowego pod nazwą: Kursy Kroju i Szycia Marji Sawkówny we Lwowie, przy ul. Kurkowej Nr. domu 5.

rozporządzeniem z dnia 24 grudnia 1935 r. Nr. III. 31144/35 p. Marji Hanusiewicz we Lwowie (ul. Zimorowicza Nr. 3) na otwarcie i prowadzenie we Lwowie, ul. Zimorowicza Nr. 3, prywatnych, 3 miesięcznych, niestałych kursów krawiectwa, gorseciarstwa i bieliźniarstwa pod nazwą: Kursy Krawiectwa, Gorseciarstwa i Bieliźniarstwa we Lwowie, przy ul. Zimorowicza Nr. 3.

Kuratorjum O. S. Lw. rozporządzeniem z dnia 21 grudnia 1935 r. Nr. III. 30765/35 zgodziło się na zmianę nazwy: Prywatne 3 miesięczne Kursy Kroju i Szycia Anny Kraus we Lwowie, przy ul. Halickiej 20 — na Prywatne 3 miesięczne Kursy Kroju i Szycia „Anna" we Lwowie, przy ul. Halickiej 20.

Numeracja szkół.

Nr. II. 30299/35. Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia Nr. III. 30765/35 zgodziło się na zmianę nazwy: Prywatne 3 miesięczne Kursy Kroju i Szycia Anny Kraus we Lwowie, przy ul. Halickiej 20, — na Prywatne 3 miesięczne Kursy Kroju i Szycia „Anna" we Lwowie przy ul. Halickiej 20.

1) Prywatnego Seminarjum Ochroniarskiego im. Bolesława Prusa we Lwowie — Nr. 41;

2) Prywatnego Gimnazjum Koedukacyjnego Powiatowego Towarzystwa Szkoły Średniej w Lubaczowie — Nr. 633.

Ogłoszenia.

Rozkład dyżurów instruktorów ministerjalnych.

Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 12 grudnia 1935 r. Nr. II. S. 6676/35.

Nr. II. 30860/35. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości listę instruktorów dla szkół średnich ogólnokształcących, czynnych w b. r. szkolnym wraz z rozkładem ich dyżurów w Ministerstwie i centralnych pracowniach dydaktycznych oraz wykaz dni i godzin zajęć asystentów. Równocześnie Ministerstwo zaznacza, że w b. r. szkolnym nadal czynna będzie czytelnia cza-

sopism i książek, należących do centr. pracowni dydakt., w poniedziałki, środy i piątki od godziny 18—20, przyczem wydawanie książek odbywać się będzie tylko od godziny 18—19.

Nadto od 14 grudnia r. b. do końca stycznia 1936 r. uruchomiona zostanie wystawa, przedstawiająca sposób realizacji programu chemji w nowem gimnazjum oraz wystawa prac uczniowskich i środków pomocniczych w zakresie zajęć praktycznych, a podczas feryj wielkanocnych wystawa, obejmująca przegląd sposobów realizowania programu fizyki w klasie III.

Wystawę będzie można zwiedzać codziennie od godziny 18—19 (z wyjątkiem soboty) — podczas feryj świątecznych od godz. 11—12.

W z. Naczelnika Wydziału: (—) S. *Seweryn.*
Ministerjalny Wizytator Szkół.

Rozkład dyżurów instruktorów ministerjalnych.

Nazwisko i imię	Przedmiot	Dyżury	
		w Ministerstwie	w pracowni dydakt.
Alichniewicz Józef	fizyka	wtorek 10·30-11·30	poniedz. 18-19
Bielecki Bronisław	matematyka	wtorek 10-11	sobota 14-15
Buczkowski Franciszek	zaj. prakt. i rys. szk. m.	poniedz. 13-14	poniedz 18-19
Czerwińska Helena	seminarja ochron.	Seminarjum dla wych. przedszkoli — 6 Sierpnia 21	
Dańcewicz Jadwiga	j. polski	wtorek 14-15	poniedz. 18-19
Dewitzowa Wanda	j. niemiecki	poniedz. 13-14	poniedz. 18-19
Dr. Gawecki Bolesław	fizyka i prop. filoz.	poniedz. 13-14	sobota 14-15
Gemborek Edward	biologia	piątek 13-14	piątek 18-19
Harabaszewski Jan	chemja	poniedz. 14-15	poniedz. 18-19
Janiszewski Michał	geografja	piątek 11·30-12·30	piątek 18-19
Mączak Antoni	biologja	piątek 13-14	piątek 18-19
Mayzner Tadeusz	śpiew	poniedz. 12-13 pokój 44 p. III.	środa 18-19
Dr. Mrozowska Halina	historja	poniedz. 12-13	sobota 14-15
Nieniewska Halina	j. francuski	wtorek 13-14	poniedz. 18-19
Szerękowski Rudolf	j. łaciński	wtorek 12-13	poniedz. 18-19
Dr. Szyszkowski Wład.	j. polski	wtorek 13-14	wtorek 14-15
Vogelsang Marja	zaj. prakt. i rys. szk. żeńsk.	poniedz. 14-15	poniedz. 18-19
Wuttke Gustaw	geografja	wtorek 14-15	poniedz. 18-19

Wykaz dni i godzin, w których przyjmują asystenci C. P. D.

Pracownia	poniedziałek	środa	piątek	sobota
Jęzka polskiego	18-19	18-19	18-19	14-19
Języków nowoczesnych	"	"	"	"
Filologji klasycznej	"	"	"	"
Historji	"	"	"	"
Wychowawcza	"	"	"	"
Geografji	"	"	"	"
Biologji	"	"	"	"
Chemji	"	"	"	"
Fizyki	"	"	"	"
Matematyki	"	"	"	"
Zajęć prakt. w szkole męsk.	"	"	"	"
w szkole żeńsk.	"	"	"	nieczynna
Śpiewu i muzyki	"	"	"	"

Komunikat o wymaganiach przy egzaminie wstępnym na studja w Państwowym Instytucie Nauczycielskim.

(*Dz. Urz. W. R. i O. P. Nr. 12, poz. 216*).

Dla osób chcących przygotować się do egzaminu na studja w Państwowym Instytucie Nauczycielskim podaje Dyrekcja następujące informacje — niezależnie od późniejszego ogłoszenia konkursu na urlopy dla osób starających się o przyjęcie do Instytutu.

1) O przyjęcie do Instytutu mogą ubiegać się kierownicy (czki), nauczyciele (ki) stali publicznych szkół powszechnych, szkół ćwiczeń, szkół specjalnych z ukończonym najpóźniej w r. 1933 Wyższym Kursem Nauczycielskim lub innemi analogicznemi studjami, mający dodatnią ocenę pracy zawodowej i wykazujący szczególne uzdolnienie i zamiłowanie pedagogiczne oraz społeczne w pracy szkolnej. Przeprowadzone obserwacje, względnie badania nad dziećmi z zakresu swych specjalnych zainteresowań, ujęte w sprawozdanie należy dołączyć do podania o przyjęcie.

2) Kandydaci powinni posiadać znajomość jednego z języków obcych (francuski, niemiecki, angielski) w stopniu umożliwiającym ko-

rzystanie z literatury naukowej w danym języku. Należy posiadaną znajomość pogłębiać przez czytanie łatwiejszej lektury.

3) Przy kollokwium wstępnem wymagana będzie znajomość ustawy o ustroju szkolnictwa z 11 marca 1932 r., statutu szkoły powszechnej i programów szkół III stopnia oraz orjentowanie się w dozwolonych dla szkół powszechnych podręcznikach szkolnych i księgozbiorze do lektury dziatwy szkolnej.

4) Z lektury psychlogiczno - pedagogicznej należy przypomnieć sobie przerobione, względnie wymagane z tego zakresu książki na Wyższym Kursie Nauczycielskim, a w szczególności powtórzyć:

1) J. Wł. Dawid — Inteligencja, wola i zdolność do pracy.

2) Karpowicz — Wybór pism (wybrać szczególnie interesujące dla siebie zagadnienia).

3) Nawroczyński — Swoboda i przymus w wychowaniu.

4) Dewey — Moje pedagogiczne credo — Szkoła i społeczeństwo. Szkoła i dziecko.

5) Green — Psychoanaliza w szkole oraz Marzenia na jawie.

6) Piaget — Mowa i myślenie u dziecka oraz Jak sobie dziecko świat przedstawia.

7) Znaniecki — Socjologja wychowania (przynajmniej t. 1).

8) Bystroń — Szkoła jako zjawisko społeczne.

Z innych książek zaleca się:

Hessen — Podstawy pedagogiki.

St. Baley — Zarys psychologji w związku z rozwojem psychiki dziecka (szczególnie pomocna do powtórzenia psychologji).

B. Suchodolski — Kultura i osobowość (przynajmniej rozdz. Etyka i wychowanie).

M e t o d a p r a c y. W przepracowaniu wymienionej lektury nie chodzi o zapamiętanie całości książki jednej, czy drugiej, lecz syntetyczne ujęcie opracowanego przez autora pewnego zagadnienia i umiejętność przedstawienia go na kollokwium. Można również wybrać pewne problemy — ważne w życiu i pracy szkolnej — i opracować je na podstawie dobranej literatury różnych autorów.

W związku z powtórzeniem psychologji należy również przypomnieć sobie wiadomości z nauki o człowieku i higjeny na podstawie podręcznika Sosnowskiego, Wyhowskiego ewentualnie Kopczyńskiego „Krótki podręcznik higjeny szkolnej“ lub innego, który kandydat posiada.

Przygotowanie w całości winno wykazać orjentowanie się we współczesnych kierunkach pedagogicznych oraz umiejętność opracowania wybranych zagadnień.

Przy wyborze metody przygotowania się przez przestudjowanie wybranych książek — obowiązuje przynajmniej 2 z podanych wyżej, przy wyborze metody przestudjowania problemów — obowiązuje znajomość 2 do 3-ch zagadnień opracowanych na podstawie szerszej literatury.

Wypłata pensji za order Virtuti Militari za r. 1936 r.

Pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 6 grudnia 1935 r. L. D. III. 17840/35.[1])

Nr. BP. 54178/35. Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że pensja orderowa, pzypadająca kawalerom orderu „Virtuti Militari" za rok 1936 ma być wypłacona jednorazowo w pełnej wysokości w terminie od dnia 2 stycznia 1936 r. na zasadach ustalonych zarządzeniem z dnia 4 marca 1929 r. L. D. III. 313/2, oraz przy zastosowaniu odchylenia wprowadzonego zarządzeniem z dnia 29 października 1934 r. L. D. III. 17378/3/34[2]) przy wypłacie pensji za rok 1935, które polegało na tem, że pensja ta, przypadająca kawalerom, zatrudnionym wprawdzie w instytucjach wojskowych, ale nie będących w czynnej służbie wojskowej, ma być nadal wypłacana nie przez właściwe władze wojskowe, lecz przez kasy urzędów skarbowych na podstawie wykazów, do których będą wymienieni wyżej kawalerowie włączeni.

Dyrektor Departamentu: (—) *Nowak.*

Wpisywanie się na członków harcerzy z 1910—1918 r..

Nr. O. 28208/35. Wszyscy byli skauci i harcerzy z lat 1910—1918 mogą wpisywać się na członków Koła Harcerzy z lat 1910—1918, istniejącego przy Zarządzie Oddziału Z. H. P., Lwów, ul. Kurkowa L. 12, I. p. w środy i piątki od godz. 18—19-tej i w miastach prowincjonalnych w komendach hufców Z. H. P.

---

[1]) Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 24 grudnia 1935 r. Nr. IR. 10939/35.

[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1934 r., str. 654.

Komisja egzaminacyjna urzędników rachunkowych.

Na podstawie § 7 roporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 49) Pan Minister W. R. i O. P. pismem z dnia 30 września 1935 r. Nr. BP. 20515/35 ustanowił p. Mikołaja Lipkę, sekretarza rachunkowego w Kuratorjum O. S. Lw. we Lwowie, zastępcą komisarza egzaminacyjnego komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na stanowiska urzędników rachunkowych i kasowych II kategorji przy Izbie Skarbowej we Lwowie w dziale Ministerstwa W. R. i O. P.

Kino objazdowe Legji Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich.

Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 6 grudnia 1935 r. Nr. IV. Szt. 9082/35.

Nr. O. 30316/35. Ministerstwo W. R. i O. P. zezwala Legji Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich im. Gen. J. Sowińskiego w myśl okólnika Nr. 84 z dnia 30 września 1935 (I. Pol. 2474/35) (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 182[1]) na wyświetlanie filmów: „Zew Trembity“, „Na Dalekiej Północy“ i „Tajemnice Dziewiczej Puszczy“, we wszystkich szkołach Rzeczypospolitej na przeciąg roku szkol. 1935/36 pod warunkiem ścisłego przestrzegania treści wspomnianego okólnika.

W szczególności Ministerstwo zaznacza, że zezwolenie niniejsze nie może być, zgodnie z punktem 7 tegoż okólnika, uważane za polecenie i w niczem nie ogranicza swobody kierownictw i dyrekcyj szkół w dopuszczeniu wymienionych filmów do wyświetlania w obrębie poszczególnych zakładów naukowych.

Naczelnik Wydziału: (—) *Dr. Wł. Zawistowski.*

Wykluczenie.

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 18 grudnia 1935 r. Nr. II. S. 6783/35.

Ministerstwo zawiadamia, że Abraham Tym, b. uczeń kl. VIII Państwowego Gimnazjum im. Król. Zofji w Sanoku, urodzony 25 sierpnia 1918 r. w Sanoku, nie może być przyjęty do jakiejkolwiek szkoły na terenie Rzeczypospolitej, ani też dopuszczony do jakiegokolwiek egzaminu bez zezwolenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1935 r., str. 391.

Książki, czasopisma.

Literatura o Prezydencie Rzeczypospolitej.

Przy opracowaniu pogadanek, związanych z dniem Imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, pomocne mogą być następujące książki:

Jelenta C. Dostojny profesor na Zamku Królewskim. W-a, Dom Ks. polsk. 1931, str. 30.

Papée S. Profesor Ignacy Mościcki, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Z cyklu »Znakomici Polacy«. B-ka szkoły powsz. Nr. 53. Lwów. Wydawn. Książek Szkolnych 1933.

Cepnik H. Ignacy Mościcki, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Zarys życia i działalności. W-a, Instytut Propagandy Państwowo-Twórczej. 1933.

Łoza St. Profesor Ignacy Mościcki, Prezydent Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej. W-a, Skł. gł. w Gł. Księg. Wojsk. 1928, str. 20.

Ścisłowski Czesław. Prezydent Rzeczypospolitej, Prof. Ignacy Mościcki jako badacz naukowy i wynalazca. Wyd. Tow. Naukowego w Płocku. 1935. Treść: Wstęp. Dane biograficzne. Pobyt na obczyźnie. Praca we Lwowie. Okres Chorzowski. Działalność naukowa po roku 1926. Lektura.

Dr. Hełczyński Bronisław. U Prezydenta Rzeczypospolitej. Artykuł znajdujący się w dziele zbior. »Polska Twórcza« pod red. Goetla F. Warszawa. Wydawnictwo »Świat przez radjo".

Inż. E. Kwiatkowski. Wyścig pracy Prof. Ign. Mościckiego. Artykuł zawarty w czasopiśmie »Polska Gospodarcza« r. 1934. Nr. 49.

Dr. Suchowiak Lech. Życie i działalność Prof. Ign. Mościckiego. Artykuł zawarty w Czasopiśmie »Polska Gospodarcza« r. 1934. Nr. 49.

Praca zbiorowa. Profesor Ignacy Mościcki, życie i działalność na polu nauki i techniki. Nakładem Komitetu uczczenia 30-lecia pracy naukowej Prof. Dr. Ignacego Mościckiego, Prezydenta Rzeczypospolitej. Warszawa 1934.

(Treść: *Dyr. inż. Eugeniusz Kwiatkowski.* Wyścig pracy Prof. Ignacego Mościckiego; *Prof. Dr. W. Świętosławski.* Prezydent Rzeczypospolitej, Prof. dr. h. c. Ignacy Mościcki jako uczony, badacz i wynalazca; *Dr. Lech Suchowiak.* Życiorys i działalność Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Prof. dr. h. c. Ignacego Mościckiego; *Dr. Jan Modzelewski.* Wspomnienia z pobytu Prezydenta we Fryburgu

Szwajcarskim w latach 1900 do 1913; *Dr. inż. Eugenjusz Kwiatkowski.* Okres Chorzowski w życiu Prezydenta Rzeczypospolitej, Profesora Ignacego Mościckiego (1922—1926); *Doc. dr. inż. Wasilewski.* Techniczno-naukowe prace Pana Prezydenta R. P., Profesora dr. h. c. Ignacego Mościckiego, na polu przemysłu nieorganicznego; *Prof. dr. Kazimierz Kling i Wacław Leśniański.* O działalności naukowej i technicznej Profesora Ignacego Mościckiego w dziedzinie technologji bitumu naftowego; *Prof. Kazimierz Drewnowski.* Prace Ignacego Mościckiego z zakresu techniki wysokich napięć w świetle poglądów ówczesnych i obecnych. Spis prac ogłoszonych przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Profesora dr. h. c. Ignacego Mościckiego).

Polska Niepodległa.

(*Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11 z r. 1935, poz. 199*).

Nr. O. 29882/35. Ministerstwo W. R. i O. P. odwołuje zalecenie, udzielone czasopismu „Polska Niepodległa" komunikatem Nr. I. Pol. 446/32, zamieszczonym w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O P. z dnia 12 kwietnia 1932 r. Nr. 1, poz. 15[1])

Portret Pana Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych Gen. Dyw. Edwarda Rydza-Śmigłego.

(*Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11 z 1935 r., poz. 197*).

Nr. O. 30782/35. Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę szkół i podległych urzędów na wydany staraniem Towarzystwa Przyjaciół Związku Strzeleckiego, Warszawa, Hortensja 7, portret Pana Generalnego Inspektora Sil Zbrojnych, Gen. Dyw. Edwarda Rydza-Śmigłego z Jego autografem.

Cena portretu wynosi 2 zł.

Dochód ze sprzedaży portretu przeznaczony jest na cele kulturalno-oświatowe Związku Strzeleckiego.

Książki do bibljotek.

(*Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 202, III.*).

Baliński Wł. Biuro wzorowe. (Organizacja pracy biurowej). Nakład i własność Fundacji wieczystej im. H. J. Chankowskiego. Warszawa, 1932 — do bibljotek szkół handlowych.

Boguszewska H. Dzieci znikąd. Polska i świat współczesny. Bibljoteka

---

[1]) Patrz Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1932 r., str. 182.

młodzieży. Z cyklu: W jednym szeregu. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15.

Boguszewska H. Za zielonym wałem. Bibljoteka młodzieży. Przymierze z książką. Warszawa. Wydawnictwo B-ci Drapczyńskich. 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15.

Borsa. B. Na Wiśle. Przygody i podróże. Tygodnik dla młodzieży. Nr. 32. Warszawa, 1935 — dla młodzieży od lat 11 do 15.

Borucki St. Korsyka. Bibljoteka szkoły powszechnej. Z cyklu: Geografja i podróże. Nr. 90. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934 — do bibljotek uczniów szkół powszechnych.

Burdecki F. W obronie Gibraltaru. Przygody i podróże. Tygodnik dla młodzieży. Nr. 29. Warszawa — dla młodzieży od lat 11 do 15.

Centkiewicz Cz. J. Wyspa mgieł i wichrów. (Pierwsza polska ekspedycja narodowa roku polarnego 1932/33). Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 15.

Gawlikowski J. Zestaw składanej tablicy do poglądowego nauczania podstaw radjotechniki. Instrukcja posługiwania się i systemu nauczania — do bibljotek szkół średnich.

Górska H. Druga Brama. Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Rój" Warszawa — dla młodzieży od lat 15.

Górski K. Pomorze wczoraj i dziś. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934 — dla młodzieży od lat 14.

Horoszkiewicz R. W. W pierwszym pułku. Notatki legjonisty. Nakład Wojskowego Instytutu Naukowo - oświatowego. Warszawa, 1935 — dla młodzieży od lat 11 do 15.

Jabłowski K. Nowoczesny list sprzedażowy. Wydawnictwo Izby Przemysłowo - Handlowej. Warszawa, 1933 — zalecona do bibljotek nauczycieli szkół handlowych.

Jabłowski K. Powodzenie w interesach. Nakładem Izby Przemysłowo-Handlowej. Warszawa, 1933 — do bibljotek szkół handlowych.

Jarząb J. Jak zachować zdrowe zęby? Bibljoteka szkoły powszechnej. Z cyklu: Praktyczne zastosowanie nauk. Nr. 74. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1933 — do bibljotek uczniowskich.

Krechowicz R. Amundsen. Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa, 1935 — dla młodzieży od lat 11 do 15.

Kosidowski Z. Mówi do was radjo. Bibljoteka szkoły powszechnej. Z cyklu: Przedmioty mówią. Nr. 51. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1933 — dla młodzieży V, VI, i VII klasy szkół powszechnych.

Lewicki T. M. O triumfie rzymskim. (Podług Liviusa ks. XLV). Nakładem Filomaty. Lwów, 1934 — do bibljotek szkół średnich ogólnokształcących.

Liebiediew W. Jak żyją ludzie północy. Nakład Wydawnictwa Współczesnego. Warszawa — dla młodzieży od lat 15.

Łabendziński Fr. O gruźlicy i sposobach zwalczania jej. Bibljoteka szkoły powszechnej. Z cyklu: Praktyczne zastosowanie nauk. Nr. 37. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1933 — do bibljotek uczniowskich.

Małaczewski Eug. Na dalekiej północy. Polska i świat współczesny. Bibljoteka młodzieży. Z cyklu: Walki o niepodległość. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 15.

Meissner J. Na błękitnych gościńcach. Polska i świat współczesny. Bibljoteka młodzieży. Z cyklu: Zdobywcy świata. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 14 do 15.

Modes - Dudrewiczowa M. Koronki igiełkowe. Kraków, 1933. Nakład autorki — do bibljotek szkół zawodowych żeńskich oraz jako książkę pomocniczą dla nauczycieli tych szkół.

Modes - Dudrewiczowa M. Koronki teneryfowe. Kraków, 1933, Nakład autorki — do bibljotek szkół zawodowych żeńskich oraz jako książkę pomocniczą dla nauczycieli tych szkół.

Modes - Dudrewiczowa M. Koronki czółenkowe. Kraków, 1933. Nakład autorki — do bibljotek szkół zawodowych żeńskich oraz jako książkę pomocniczą dla nauczycieli tych szkół.

Modes-Dudrewiczowa M. Koronki czółenkowe. Kraków, 1933. Nakład autorki — do bibljotek szkół zawodowych żeńskich oraz jako książkę pomocniczą dla nauczycieli tych szkół.

Policht H. Nauka rysunku. Część pierwsza. Zasady, materjały, plan. Nakład autora. Kraków, 1933 — zatwierdzona do bibljotek nauczycielskich.

Reid Sydney. Jak Sing Chwat przewędrował świat. Tłum. St. Kossuthówna. Wydawnictwo „Naszej Księgarni". Wrszawa, 1934 — dla dzieci od lat 9 do 11.

Rybczyński M. Wisła Pomorska. Bibljoteczka Bałtycka. Nakładem Instytutu Bałtyckiego. Toruń, 1934. Skład Główny: Kasa im. Mianowskiego. Warszawa— zatwierdzona do bibljotek nauczycielskich wszelkich typów oraz do bibljotek uczniów IV klasy gimnazjum.

Sieroszewski W. Wśród kosmatych ludzi. Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 15.

Sieroszewski W. Ze świata. Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15.

Sierpiński W. Przekroje. Wstęp do teorji liczb niewymiernych. Wydawnictwo Książnicy - Atlas. Warszawa—Lwów — do bibljotek szkół średnich.

Thugutt St. Porównawcze ustawodawstwo spółdzielcze. Bibljoteka spółdzielcza. Nr. 17. Wydawnictwo Spółdzieczego Instytutu Naukowego. Warszawa, 1931 — zalecona do bibljotek nauczycieli szkół handlowych.

Wróblewska Ew. Józefa Rodziewiczówna (Wanda). Bojownica o wolność. Życiorysy zasłużonych kobiet. Wydawnictwo Stowarzyszenia „Służba obywatelska". Kraków, 1933. Skład główny: Dom Książki Polskiej. Warszawa — dla młodzieży od lat 15.

Konfiskaty.

Pismo Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego z dnia 18 grudnia 1935 r. L. B. B. 136/K./1161/35.

Nr. O. 31435/35. Starosta Grodzki Lwowski dokonał tymczasowego zajęcia czasopisma p. t. „Przyszłość" (L. Avenir) Nr. 14 z dnia 8 grudnia 1935 r., wydanego w Paryżu w języku polskim.

Druk zawiera hasła komunistyczne. Zajęcia dokonano z art. 154 K. K. Proszę o wydanie zarządzeń w kierunku niedopuszczania tego czasopisma do kolportażu.

Za Wojewodę: (—) *Wehrstein*, kierownik Oddziału.

Pismo Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego (Wydz. Społ. Polit. z dnia 21 listopada 1935 r. L B. B. 136/K./1102/35.

L. 29201/35. Nakładem Księgarni Nowoczesnej we Lwowie ukazał się zbiór wierszy A. Gronowicza p. t. „Prosto w oczy", drukowany w Przemyślu w Drukarni Pospiesznej.

Starosta Powiatowy w Przemyślu dokonał zajęcia omawianej broszury, ponieważ niektóre wiersze zawierają znamiona występku z art. 127, 152 § 2, 154, 170, 172 i 173 k. k.

Powiadamiając o powyższem, Urząd Wojewódzki prosi o wydanie stosownych zarządzeń w kierunku niedopuszczenia tego druku do kolportażu.

Za Wojewodę: (—) *E. Wehrstein*, kierownik Oddziału.

Pismo Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego (Wydz. Społ. Pol.) z dnia 5 grudnia 1935 r. L. B. 136/K./1113/33.

Nr. O. 30093/35. Starosta Grodzki we Lwowie dokonał tymcz. zajęcia ulotki p. t. „Młodzieży Technicka! Koledzy i Koleżanki!", wydanej nakładem Sekcji Akademickiej Koła Młodzieży Wiejskiej „Wici" i drukowanej w drukarni „Ekonomja" we Lwowie.

Ulotka, podpisana przez Front Młodzieży Niezamożnej, Związek Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej, Sekcję Akademickiego Koła Młodzieży Wiejskiej „Wici", oraz Związek Polskiej Młodzieży Demokratycznej, nawołuje do tworzenia komitetów antyopłatowych na terenie wyższych uczelni.

Odebrenie debitu.

Pismo Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego, Wydział Społeczno-Polityczny, z dnia 23 grudnia 1935, L. B. B. 138/49/35.

Nr. O. 7/36. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządzeniem z dnia 19 listopada 1935 r. Nr. A 18/425 na podstawie art. 33 dekretu z dnia 7 lutego 1919 w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych (Dz. Pr. P. Nr. 14, poz. 186) § 26 ustawy prasowej z dnia 17 grudnia 1862 (Dz. Pr. P. Nr. 6 ex 1863) oraz § 14 ustawy prasowej z dnia 7 maja 1874 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, str. 65) w brzmieniu art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976) odebrało debit pocztowy niżej wymienionym drukom, ponieważ te druki zawierają w swej treści cechy przestępstw przewidzianych w kodeksie karnym:

1) czasopismu „Femmes dans l'action mondiale", wydawanemu w języku francuskim w Paryżu,

2) czasopismu „Zemla i Wola", wydawanemu w języku ruskim w Mukaczewie (Czechosłowacja).

3) czasopismu „Birobidjan i Bau", wydawanemu w języku niemieckim w Bernie (Brünn) w Czechosłowacji[1]),

3) czasopismu „Birobidjan in Bau", wydawanemu w języku niemiecw Paryżu,

5) czasopismu „Narodnyj uczitjel", wydawanemu w języku rosyjskim w Moskwie,

6) czasopismu „Literaturnyj Donbass" w języku rosyjskim, wydawanemu przez Doniecki Okręgowy Zarząd Związku Sowieckich Pisarzy Ukrainy,

7) wydawnictwu perjodycznemu „Danciger Arbeitshafte" w języku niemieckim w Gdańsku,

8) broszurze „Bericht über die Tätigkeit der Regierung" W. M. Mołotowa w języku niemieckim, wydanej w roku 1935 w Moskwie.

9) broszurze „Der Bau der Untergrundbahn und der Stadtplan Moskaus" L. M. Kaganowicza w języku niemieckim, wydanej w r. 1934 w Moskwie,

10) broszurze „Über die Änderungen der Sowjetverfassung" W. M. Mołotowa w języku niemieckim, wydanej w r. 1935 w Moskwie,

11) broszurze „Bericht des Volkskommissariats für Schwerindustrie" S. Ordżenikidze w języku niemieckim, wydanej w r. 1935 w Moskwie.

---

[1]) Patrz Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1935 r., str. 509.

Nadesłane.

W i k t o r F r a n t z. Z bocianich wypraw i przygód.

Autor w formie krótkich, lecz barwnych i żywych opowiadań z życia harcerzy odmalowuje istotę pracy harcerzy i jej metodę.

Książka godna jest zalecenia dla tych wszystkich, którzy ukończyli kurs harcerski dla nauczycieli opiekunów oraz zastępowych i drużynowych. Z tych więc względów winna się znaleść w każdej bibljotece harcerskiej.

L e ś n y k a l e n d a r z i n f o r m a c y j n y 1936. Czasopismo roczne. Wydawnictwo Wydziału Wileńskiego Związku Leśników, Wilno, Wielka Nr. 66. Cena zł. 2.

Kalendarz zawiera oprócz zwykłych wiadomości kalendarzowych, artykuły treści naukowej z dziedziny przyrody, które mogą być wykorzystane przy nauce tego przedmiotu w szkole.

J a r o s z W ł o d z i m i e r z. Historja. Podręcznik na VII klasę szkół powszechnych. Cena zł 1.10. Lwów. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich 1935 r.

Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa.

J u l j a n W o ł o s z y n o w s k i. Było tak. Zł 7.

Tematem powieści jest historja Polski od jej słowiańskich początków do współczesnych nam dni, tendencją — sprawy uczuć narodowych i myśli państwowych.

Dzieło, pozbawione dydaktyki, pozostawia czytelnikowi pole do własnych przemyśleń i odczuć dziejów narodu i państwa.

H e l e n a B o g u s z e w s k a i J e r z y K o r n a c k i. Wisła. Powieść. Zł 10.

Powieść przedstawia „wodniaków", którzy całe życie spędzają na Wiśle i wszystkie swoje sprawy układają w jej rytm i na jej miarę. Celem autorów było pokazać, jak psychika ludzka kształtuje się w obcowaniu z żywiołem wodnym i w jaki sposób żywioł ten wpływa na duszę, umysły i serca ludzi, zdanych na jego łaskę i niełaskę

G e b e r t S t a n i s ł a w. Obywatel Polski. Podręcznik historji dla VII kl. szkoły powszechnej. Cena zł. 1.10.

Ś w i a t i Ż y c i e. Ukazał się już pierwszy zeszyt tomu IV zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie". Nakład Książnicy - Atlas. Wydawnictwo rozpoczyna już czwarty i ostatni — rok.

W zeszycie tym znajdujemy instruktywny i przejrzysty artykuł p. t. „Pieniądz“ (T. Sławiński). Autor tego artykułu porusza w nim sposób popularny i zajmujący podstawowe zagadnienia z dziedziny gospodarki pieniężnej (organizacja banków emisyjnych, sprawa systemów pokrycia pieniądza papierowego, polityka banków emisyjnych, bilans płatniczy i t. d. i t. d. „Poczta (St. Głódkowskiego) uwzględnia wprawdzie pewien materjał historyczny i pokrótce charakteryzuje najważniejsze etapy historji poczty w całym świecie, nacisk jednak specjalny kładzie na organizację, zadania i metody pracy poczty współczesnej, szeroko uwzględniając pocztę polską. „Policja“, prof. Hilarowicza, jest nietylko treściwem pouczeniem o istocie i organizacji naszej policji państwowej, ale i dobrą nauką obywatelskiego ustosunkowania się do niej.

Obok tych artykułów współczesnych nie brak w „Świecie i Życiu“ artykułów historycznych. „Persja“, doc. dr. Stefana Przeworskiego, reprezentuje historję starożytną, „Piastowie“, prof. dr. Stanisława Arnolda, dają plastyczny, syntetyczny obraz początków naszej państwowości, wreszcie „Pismo“, doc. dr. Amelji Hertzówny, wprowadza w zawiły proces powstawania pisma. Dobry artykuł przyrodniczy („Pęd i korzeń“ dr. Januarego Kołodziejczyka), parę artykułów z zakresu estetyki („Pieśń“ dr. Melanji Łobaczewskiej i bardzo pobudzający, żywy i barwny artykuł doc. dr. Stanisława Ossowskiego) uzupełniają całość.

Na uwagę zasługuje wreszcie artykuł majora M. B. Lepeckiego jednego z najbliższych współpracowników Marszałka Piłsudskiego p. t. „Piłsudski Józef“. Artykuł ten, napisany przez czowieka, który Marszałka znał osobiście, który z nim współpracował, z nim rozmawiał i podróżował — daje sylwetkę Marszałka ogromnie bliską i serdeczną, podkreśla przytem trafnie tę rolę, jaką Marszałek odgrywał zarówno w historji Polski w niewoli, jak i Polski niepodległej.

Lektura niemiecka

	Cena Zł
1. Erich Kästner: „Der 35 Mai oder Konrad reitet in die Südsee“	0.90
2. Lotte Hansen: „Chauffeur Weber und sein Freund“	0.75
3. B. Diebold: „Das Buch der guten Werke“ (w druku).	
4. F. Gerstäcker: „Der Schiffszimmermann“	0.90

Lektura francuska

1. J. Jacquin & A. Fabre: „Sur l'ecran du cinema“	0.85
2. Yvonne Ostroga: „Petites Filles de la vieille France“	0.75
3. P. Besbre: „Le naufrage mystérieux“	1.—
4. H. Bernay: „Les chasseurs de papillons“ (w druku)	

oraz
podręczniki szkolne dla szkół powszechnych i średnich.

Nakładem Państw. Wydawnictwa Książek Szkolnych w Warszawie

Oddział we Lwowie — ul. Kurkowa 21 — Telefon Nr. 228-47

Nr. konta P. K. O. 505.425

u k a z a ł y s i ę:

druki dla szkół i urzędów.

Wzór	Cena 1 arkusza Zł
Nr. 7/14 — Księga inwentarza — okładka	0.10
Nr. 7/14 — Księga inwentarza — wkładka	0.10
Nr. 8/15 — Biblj. księga inwentarza — okładka	0.23
Nr. 8/15 — Biblj. księga inwentarza — wkładka	0.10
Nr. 9/16 — Księga materjałowa — okładka	0.04
Nr. 9/16 — Księga materjałowa — wkładka	0.04
Dziennik podawczy (okładka)	0.04
Dziennik podawczy (wkładka)	0.04
Książka doręczeń (okładka)	0.02
Książka doręczeń (wkładka)	0.02
Książka pocztowa nadawcza (okładka)	0.02
Książka pocztowa nadawcza (wkładka)	0.02
Sprawozdanie z organizacji publ. szkoły powsz. wraz z rozkładem lekcyj	0.20
Katalog dyrektorski dla gimnazjum	1.—

Warunki prenumeraty:

Cena prenumeraty rocznej Dziennika Urzędowego Kur. O. S. Lw. wynosi 6 złotych, która może być uregulowana w 4 ratach kwartalnych. Cena numeru pojedyńczego wynosi 60 groszy. Prenumeratę wpłacać należy wyłącznie na Konto czekowe P. K O. Nr. 504.090. — Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego — Administracja Dziennika Urzędowego we Lwowie.

Cena ogłoszeń; Cała strona 120 zł., pół strony 65 zł., ćwierć strony 35 zł.

Adres Redakcji i Administracji:

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego we Lwowie, ul. Karmelicka l. 4,

„Drukarnia Polska“ Lwów, Krasickich 18 a. — Tel. 229-19.